

- naređuje sprovođenje mjera pripravnosti i drugih potrebnih mjera na otklanjanju uzroka i posljedica vanrednog stanja,
- naređuje mobilizaciju oružanih snaga,
- naređuje upotrebu jedinica milicije u zaštiti građana, imovine i ustavom utvrđenog uređenja Republike u slučaju vanrednog stanja i rata,
- utvrđuje plan opremanja Armije Republike, materijalno-tehničkim sredstvima i opremom.

## Član 9.

U ostvarivanju prava i dužnosti u oblasti obrane, Predsjedništvo Republike pored ovlaštenja iz člana 8. ove uredbе:

- osigurava jedinstvo i cjelovitost sistema obrane u Republici,

- razmatra pitanja od općeg značaja za obranu Republike,
- utvrđuje smjernice o sadržaju i načinu izrade planova obrane Republike, ratnih okruga i općina,
- donosi svoj plan organiziranja i djelovanja u slučaju rata,
- utvrđuje plan organizacije, razvoja i opremanja oružanih snaga,
- utvrđuje ratnu organizaciju službe državne sigurnosti,
- odlučuje o organiziranju i izvođenju mobilizacijskih i drugih vježbi oružanih snaga, civilne zaštite, službe osmatranja i obavještavanja, jedinica veze rukovođenja i kriptozastite, kao i organa, poduzeća i drugih organizacija i pravnih lica,
- imenuje i razrješava načelnika i zamjenike načelnika Glavnog štaba oružanih snaga, na prijedlog Vlade Republike Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada),
- utvrđuje mirovnodopsku i ratnu formaciju oružanih snaga,
- utvrđuje i dodjeljuje priznanja iz oblasti obrane,
- vrši i druge poslove u oblasti obrane iz svoje nadležnosti.

## Član 10.

Predsjedništvo Republike u ratu, na prijedlog Vlade donosi uredbе sa zakonskom snagom o pitanjima iz nadležnosti Skupštine Republike Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Skupština) ako ne postoji mogućnost njenog sastajanja. Predsjedništvo podnosi ove uredbе na potvrdu Skupštini čim ona bude u mogućnosti da se sastane.

## Član 11.

Mjere iz člana 8. alijena 4. ove uredbе mogu se narediti samo za vrijeme trajanja vanrednog stanja.

## Član 12.

Predsjedništvo Republike obrazuje Vojni savjet (u daljem tekstu: Savjet).

Savjet u okviru prava i dužnosti Predsjedništva Republike u oblasti obrane razmatra, zauzima stavove i predlaže Predsjedništvu sva značajnija pitanja iz oblasti vojne obrane a naročito:

- razmatra pitanja rukovođenja oružanim snagama,
- razmatra prijedlog plana obrane Republike,
- razmatra planove razvoja oružanih snaga,
- razmatra pitanja organizacije oružanih snaga,
- razmatra pitanja ostvarivanja vojne obaveze i drugih obaveza građana u oblasti obrane,
- razmatra stanje obrambenih priprema Republike,
- razmatra pitanja opremanja Armije Republike materijalno-tehničkim sredstvima i opremom.

## Član 13.

Savjet se sastoji od predsjednika, određenog broja članova i tajnika.

Aktom o obrazovanju Savjeta određuje se broj i sastav članova Savjeta.

Akt o obrazovanju Savjeta donosi Predsjedništvo Republike.

Predsjednik Predsjedništva Republike je po položaju predsjednik Savjeta.

Članovi Savjeta po položaju su: predsjednik Skupštine, predsjednik Vlade, ministar obrane, ministar za unutarnje poslove, komandanti odnosno načelnici rodova i službi oružanih snaga.

Načelnik Glavnog štaba oružanih snaga je po položaj član i tajnik Savjeta.

Ostali članovi Savjeta imenuju se iz reda naučnih i stručnih, radnika i komandi oružanih snaga.

Organiziranje i način rada Savjeta utvrđuje se Poslovnikom o radu Savjeta.

## 2) Skupština

## Član 14.

Skupština na osnovu i u okviru Ustava, zakona, drugih propisa i općih akata, u oblasti obrane:

- uređuje sistem obrane u Republici,
- razmatra stanje priprema za obranu i sigurnost Republike i donosi mjere za organiziranje, razvoj i jačanje obrane u Republici,
- utvrđuje politiku izvršavanja zakona, drugih propisa i općih akata u oblasti obrane i obaveze organa i organizacija u Republici za njihov izvršavanje,
- utvrđuje način osiguranja republičkih materijalnih rezervi za slučaj rata,
- određuje način financiranja potrebe obrane,
- donosi svoj plan organiziranja i djelovanja u ratu,
- vrši i druge poslove u oblasti obrane iz svoje nadležnosti.

## 3) Vlada

## Član 15.

Vlada je u okviru prava i dužnosti Republike odgovorna Skupštini za predlaganje i sprovođenje politike i izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata u oblasti obrane.

## Član 16.

Vlada u oblasti obrane:

1. naređuje mobilizaciju jedinica, službi, štabova i povjerenika civilne zaštite, službe osmatranja i obavještavanja i snaga veza rukovođenja i kriptozastite,
2. odlučuje o pripremi i izvođenju mobilizacijskih i drugih vježbi ministarstava, drugih republičkih organa uprave i upravnih organizacija,
3. utvrđuje prijedlog ratne organizacije službe državne sigurnosti,
4. utvrđuje program opremanja policije naoružanjem i materijalno-tehničkim sredstvima,
5. utvrđuje organizaciju, razvoj i opremanje civilne zaštite, službe osmatranja i obavještavanja, veza rukovođenja i kriptozastite,
6. utvrđuje prijedlog uredbi sa zakonskom snagom za vrijeme ratnog stanja,
7. utvrđuje kriterije i normative za popunu oružanih snaga, civilne zaštite, rezervne policije i službe osmatranja i obavještavanja ljudstvom i materijalno-tehničkim sredstvima,
8. određuje objekte od posebnog značaja za obranu Republike i propisuje mjere zaštite tih objekata kao i nadležnost organa za sprovođenje tih mjera,
9. određuje organizacije od posebnog značaja za obranu Republike u skladu s planom obrane Republike,
10. donosi svoj plan organiziranja i djelovanja u ratu i daje suglasnost na planove ministarstava, drugih republičkih organa uprave i upravnih organizacija,
11. donosi propise o izvršavanju radne obaveze u svezi s obavljanjem poslova i zadataka za potrebe obrane,
12. donosi propise o izvršavanju obaveza davanja materijalnih sredstava za potrebe obrane,
13. propisuje sadržaj i način izrade planova za uređenje teritorija za potrebe obrane,
14. predlaže plan obrane Republike,
15. predlaže mjere za razvoj obrane Republike,
16. predlaže plan organizacije, razvoja i opremanja oružanih snaga,
17. poduzima mjere za osiguranje republičkih robnih rezervi za slučaj rata i njihov razmještaj u skladu s potrebama obrane,
18. utvrđuje prijedlog plana opremanja Armije Republike, materijalno-tehničkim sredstvima i opremom,



19. poduzima i druge mjere utvrđene zakonom, drugim propisima i općim aktima.

#### Član 17.

Vlada za vrijeme rata ili vanrednog stanja:

1. naređuje evakuaciju određenih kategorija stanovništva iz ugroženih gradova u skladu s Planom obrane Republike.

2. poduzima mjere za prelaza<sup>1</sup> ministarstava i drugih republičkih organa uprave i upravnih organizacija s mirnodopskog na ratnu organizaciju i izlazak na ratne lokacije.

3. stara se o realizaciji naredenih mjera za otklanjanje uzroka i posljedica vanrednog stanja iz svoje nadležnosti,

4. osigurava prenošenje i sprovođenje naredenih mjera pripravnosti i drugih mjera na teritoriji Republike.

4. Ministarstvo obrane

1. Djelokrug

#### Član 18.

Ministarstvo obrane obavlja upravne, stručne i štabne poslove u djelokrugu obrane, utvrđene zakonom, drugim propisima i općim aktima, a naročito:

1. provodi utvrđenu politiku i smjernice i osigurava izvršenje zakona, drugih propisa i općih akata u oblasti obrane,

2. prati i usklađuje aktivnosti na ostvarivanju utvrđene politike sistema obrane,

3. neposredno organizira i izvršava poslove vojne obrane i to:

– obavlja poslove vojne evidencije, regrutiranja, upućivanja regruta na služenje vojnog roka, popunu i mobilizaciju oružanih snaga i druge poslove vojne obveze, kao i popune i mobilizacije organa, poduzeća i drugih pravnih lica,

– obavlja upravne i organizacijske poslove i zadatke oružanih snaga,

– razrađuje plan organiziranja, razvoja i opremanja oružanih snaga, prati njegovu realizaciju i predlaže odgovarajuće mjere,

– izrađuje i predlaže nadležnim organima na usvajanje mirnodopske i ratne formacije oružanih snaga,

– utvrđuje elemente za procjenu ugroženosti teritorije Republike sa stanovšta ratnih dejstava,

– stara se o organiziranju ratnih oblika oružanog otpora,

– predlaže kriterije i normative za popunu oružanih snaga ljudstvom i materijalno-tehničkim sredstvima,

– predlaže norme za snabdijevanje i osiguranje drugih potreba oružanih snaga,

– izrađuje kriterije o uslovima i načinu uskladištenja, čuvanja i održavanja naoružanja i vojne opreme i stara se o zaštiti materijalno-tehničkih sredstava i objekata u oružanim snagama,

– preko Glavnog štaba oružanih snaga rukovodi i komanduje oružanim snagama Republike.

4. neposredno organizira i izvršava poslove civilne obrane, koji se odnose na:

– organiziranje, pripremanje, obučavanje i popunu jedinica, službi, štabova i povjerenika civilne zaštite,

– organiziranje, pripremanje i obučavanje službe osmatranja i obavještanja,

– organiziranje i koordiniranje sprovođenja mjera zaštite i spasavanja,

– organiziranje i sprovođenje sistema veza i kriptozastite,

– izradu plana razvoja i okvirne formacije štabova, jedinica i službi civilne zaštite i službe osmatranja i obavještanja,

– organiziranje, pripremanje i sprovođenje priprema za obranu organa, poduzeća i drugih pravnih lica,

– organiziranje, pripremanje i osiguranje rada centra za obavještanje,

– organiziranje, neposredno izvođenje i praćenje obučavanja građana za potrebe obrane,

– predlaganje programa zajedničkih i samostalnih vježbi i izradu elaborata za izvođenje vježbi.

5. koordinira izradu plana obrane Republike i stara se o njegovoj ažurnosti i upotrebljivosti i neposredno rukuje tim planom,

6. izrađuje i donosi svoj plan organiziranja i djelovanja u slučaju rata ili neposredne ratne opasnosti,

7. predlaže propise o sadržaju, načinu izrade i donošenju planova i programa u oblasti obrane,

8. usklađuje izradu planova obrane općina,

9. organizira i vrši inspekcijski nadzor nad provođenjem priprema za vojnu i civilnu obranu,

10. organizira i provodi mjere sigurnosti i zaštite obrambenog organiziranja i pripremanja; kao i tajnih podataka obrane,

11. stara se o uređenju teritorija od značaja za obranu,

12. stara se o izboru i uređenju ratnih lokacija republičkih organa,

13. rješava o žalbama i vrši druge upravne poslove u svezi s vojnomo, radnom i materijalnom obavezom, kao i obavezom građana da učestvuju u civilnoj zaštiti i da se obučavaju za obranu, te o obavezama organa, poduzeća i drugih pravnih lica u oblasti obrane,

14. vrši i druge poslove i zadatke u oblasti obrane koji su mu stavljeni u nadležnost.

2. Organizacija Ministarstva obrane

#### Član 19.

Ministarstvo obrane (u daljem tekstu: Ministarstvo) radi obavljanja poslova i zadataka iz svog djelokruga u smislu člana 18. ove uredbе van sjedišta Ministarstva ima okružne sekretarijate za obranu kao područne jedinice i odjeljenja u općinama.

Okružni sekretarijati za obranu obrazuju se za područje više općina. Okružni sekretarijati za obranu obrazuju se, po pravilu, za ista područja općina za koja su obrazovani centri službi sigurnosti Ministarstva unutrašnjih poslova.

Za područje svake općine obrazuje se odjeljenje Ministarstva kao organizaciona jedinica Ministarstva.

Blíže odredbe o djelokrugu i načinu rada okružnih sekretarijata za obranu i odjeljenja u općinama utvrđuje se aktom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva.

#### Član 20.

Okružni sekretarijati za obranu obavljaju poslove iz djelokruga Ministarstva koji im se, u skladu sa aktom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva stave u nadležnost.

#### Član 21.

Odjeljenja Ministarstva u općinama izvršavaju upravne i stručne poslove vojne i civilne obrane iz nadležnosti Ministarstva za koja su obrazovana, u skladu sa aktom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva.

#### Član 22.

Odjeljenja Ministarstva u općinama, na zahtjev skupštine općine i izvršnog odbora općine dužna su da daju informacije i podatke o stanju i problemima u oblasti obrane za područje općine.

#### Član 23.

Za obavljanje poslova vojne i civilne obrane odjeljenja Ministarstva u općinama obrazuju odsjek za vojnu obranu i odsjek za civilnu obranu kao unutarnje organizacione jedinice.

#### Član 24.

U okviru odsjeka za civilnu obranu iz člana 23. ove uredbе obrazuje se štab civilne zaštite za općinu.

#### Član 25.

Stručno-operativne i štabne poslove i zadatke u svezi organiziranja, opremanja, obučavanja, osposobljavanja i upotreba jedinica, ustanova, štabova i komandi oružanih snaga obavlja Glavni štab oružanih snaga Republike, koji je u sastavu Ministarstva.

#### Član 26.

Glavni štab oružanih snaga u smislu odredbe iz člana 25. ove uredbе naročito:

– stara se o organiziranju, opremanju i pripremama oruža-



ih snaga za izvršavanje Ustavom i zakonom utvrdjenih obaveza i zadataka,

- ostvaruje rukovođenje i komandovanje komandama, stabovima, jedinicama i ustanovama oružanih snaga,
- razrađuje plan upotrebe oružanih snaga,
- stara se o obučavanju u oružanim snagama,
- obavlja i druge poslove i zadatke iz svoje nadležnosti po naređenju Predsjedništva Republike i ministra obrane.

#### Član 27.

Naredbu o prelasku Glavnog štaba oružanih snaga na ratnu formaciju u ratu donosi Predsjedništvo Republike.

#### Član 28.

Načelnika i zamjenika načelnika Glavnog štaba oružanih snaga postavlja i razrješava dužnosti Predsjedništvo Republike na prijedlog Vlade.

Načelnik Glavnog štaba oružanih snaga je za svoj rad odgovoran ministru obrane, a u pogledu rukovođenja i komandovanja oružanim snagama Predsjedništvu Republike.

#### Član 29.

Stručno-operativne poslove i zadatke organiziranja, pripremanja, obučavanja i osposobljavanja jedinica, službi, štabova i povjerenika civilne zaštite obavlja Republički štab civilne zaštite, koji je u sastavu Ministarstva obrane.

#### Član 30.

Republički štab civilne zaštite u smislu odredbe člana 29. ove uredbе naročito:

1. usklađuje organiziranje, pripremanje i funkcioniranje civilne zaštite u Republici,
2. razrađuje plan upotrebe i djelovanja civilne zaštite,
3. vrši operativne poslove rukovođenja akcijama zaštite i spasavanja ljudi, materijalnih i drugih dobara od ratnih razaranja, elementarnih nepogoda i drugih nesreća, u skladu sa odlukama Vlade,
4. razmatra stanje priprema civilne zaštite i predlaže mjere na organiziranje i osposobljavanju civilne zaštite,
5. izdaje naredbe za upotrebu jedinica, službi, štabova i povjerenika civilne zaštite na sprovođenju mjera zaštite i spasavanja,
6. obavlja i druge poslove iz svoje nadležnosti koje mu odrede Vlada i ministar obrane.

#### Član 31.

Unutarnju organizaciju Republičkog štaba civilne zaštite utvrđuje Vlada na prijedlog ministra obrane.

Ministar obrane donosi propise o organizaciji i formaciji jedinica, službi, štabova i povjerenika civilne zaštite.

Ratnu organizaciju Republičkog štaba civilne zaštite utvrđuje Vlada.

Odluku o prelasku Republičkog štaba civilne zaštite sa mirodopske na ratnu organizaciju donosi Vlada.

#### Član 32.

Komandanta Republičkog štaba civilne zaštite postavlja i razrješava Vlada.

Načelnika i članove Republičkog štaba civilne zaštite postavlja rješenjem ministra obrane.

Članove Republičkog štaba civilne zaštite po ratnoj organizaciji postavlja Vlada.

5. Ministarstva i drugi republički organi

#### Član 33.

Ministarstva i drugi republički organi uprave i upravne organizacije u okviru svog djelokruga u oblasti obrane:

1. sprovode smjernice i odluke Predsjedništva Republike i Vlade,
2. učestvuju u realizaciji naredbi i odluka Republičkog štaba civilne zaštite,
3. ustupaju podatke od interesa za obranu Ministarstvu, Vladi i Predsjedništvu Republike,

4. osiguravaju određene kapacitete i rezerve posebno značajne za obranu Republike.

5. predlažu akte o unutarnjoj ratnoj organizaciji, izrađuju voj plan organiziranja i djelovanja u slučaju rata i provode druge pripreme za rad u slučaju rata.

6. predlažu Vladi utvrđivanje obaveza poduzeća i drugih pravnih lica u proizvodnji i pružanju usluga za potrebe obrane,

7. vrše i druge poslove i zadatke u oblasti obrane utvrđene zakonom, drugim propisima i općim aktima.

#### Član 34.

Ministarstvo unutarnjih poslova u oblasti obrane:

1. organizira i sprovodi pripreme za djelovanje i rad u slučaju rata,
2. predlaže organizaciju i brojni sastav policije,
3. organizira mjere sigurnosti i zaštite objekata značajnih za Republiku,
4. organizira, priprema i planira upotrebu policije u ratu, u suradnji sa Ministarstvom,
2. Prava i dužnosti općine

#### Član 35.

Općina u okviru svojih prava i dužnosti utvrdjenih ustavom i zakonom, u sistemu obrane Republike na svom području organizira obranu i zaštitu, civilnu zaštitu, službu osmatranja i obavještanja, veze rukovođenja i kriptozastite i provodi druge pripreme za obranu a u slučaju rata organizira općenarodni otpor.

#### Član 36.

U organiziranju i ostvarivanju priprema u obrani, općina:

1. poduzima organizacione, materijalne i druge mjere za ostvarivanje prava i dužnosti građana u obrani,
2. osigurava osposobljavanje organa, poduzeća i drugih pravnih lica za obranu,
3. donosi svoj plan obrane,
4. organizira rezervnu policiju,
5. organizira civilnu zaštitu i osigurava njeno funkcionisanje,
6. organizira službu osmatranja i obavještanja i osigurava njeno funkcioniranje,
7. organizira veze rukovođenja i kriptozastite i osigurava njihovo funkcioniranje,
8. osigurava izvršavanje poslova popune i mobilizacije oružanih snaga vojnim obezbičnicima i materijalnim sredstvima iz popisa, kao i raspored i mobilizaciju građana i materijalnih sredstava za organe, poduzeća i druga pravna lica,
9. osigurava izvršavanje poslova vojne obaveze i mobilizacije,
10. organizira pripreme i obučavanje za obranu,
11. stara se o uređenju teritorija za potrebe obrane,
12. stara se o sprovođenju mjera sigurnosti i zaštite tajnosti objekata i podataka od značaja za obranu,
13. obavlja i druge poslove i zadatke u oblasti obrane utvrđene zakonom.

#### Član 37.

Općina je dužna da osigura izvršavanje propisa i drugih akata Predsjedništva Republike, Skupštine, Vlade i Ministarstva, kao i izvršavanje zadataka utvrdjenih planom obrane Republike.

#### Član 38.

U ostvarivanju prava i dužnosti u oblasti obrane skupština općine:

- utvrđuje politiku i osigurava njeno sprovođenje u općini u skladu sa stavovima i smjernicama organa Republike,
- odlučuje o pitanjima od značaja za obranu,
- utvrđuje razvoj obrane, utvrđuje izvore financiranja u budžetu općine,
- utvrđuje organizaciju civilne zaštite, službe osmatranja i obavještanja, veza rukovođenja i kriptozastite,
- osigurava materijalne rezerve za potrebe rata, donosi



plan obrane općine i vrši i druge poslove iz oblasti obrane utvrđene Ustavom, zakonom i statutom općine.

#### Član 39.

U ratu se obrazuje predsjedništvo skupštine općine. Predsjedništvo skupštine rukovodi otporom na području općine. Predsjedništvo donosi odluke iz nadležnosti skupštine općine u slučaju kad skupština nije u mještinstvu da se sastane.

Predsjedništvo skupštine općine je dužno da da na potvrdu te odluke čim skupština općine bude u mogućnosti da se sastane.

#### Član 40.

Predsjedništvo skupštine općine sačinjavaju: predsjednik skupštine općine, predsjednik izvršnog odbora općine, načelnik odjeljenja Ministarstva, načelnik stanice javne sigurnosti, komandant štaba civilne zaštite za općinu i predsjednici klubova odbornika u skupštini općine.

#### Član 41.

Način rada predsjedništva skupštine općine i ostvarivanja rukovođenja otporom u slučaju rata regulira se poslovnikom o radu predsjedništva.

Predsjednik skupštine općine je po položaju predsjednik predsjedništva skupštine općine.

#### Član 42.

Izvršni odbor općine:

- osigurava izvršenje utvrđene politike u oblasti obrane i izvršavanje zakona i drugih propisa,
  - prati stanje priprema u oblasti obrane i predlaže mjere skupštini,
  - uskladuje rad organa uprave u funkciji obrane,
  - utvrđuje prijedlog plana obrane općine,
  - donosi svoj plan organiziranja i djelovanja u slučaju rata i daje suglasnost na planove organiziranja i djelovanja organa uprave u slučaju rata,
  - utvrđuje prijedlog plana razvoja civilne zaštite, službe osmatranja i obavještavanja, veza rukovođenja i kriptozastite i u skladu sa zakonom i drugim propisima predlaže njihovu organizaciju,
  - predlaže donošenje propisa iz oblasti obrane iz nadležnosti skupštine općine,
  - utvrđuje prijedlog ratnih propisa,
  - stara se o sprovođenju narednih mjera pripravnosti i mobilizacije i drugih mjera koje naredi Predsjedništvo Republike,
  - obavještava skupštinu općine o stanju obrambenih priprema na području općine,
  - vrši i druge poslove u oblasti obrane koji su mu zakonom, statutom i drugim propisima stavljeni u nadležnost.
- Izvršni odbor općine u ratu osigurava organiziran prelazak općinskih organa uprave na ratnu organizaciju i usmjerava njihov rad.

#### Član 43.

Upravne i stručne poslove u oblasti obrane za potrebe općine obavlja odjeljenje Ministarstva.

#### Član 44.

Općinski organi uprave u okviru svojih prava i dužnosti utvrđenih zakonom i statutom kao i neposrednim stavovima i smjernicama i uputstvima nadležnih ministarstava i drugih republičkih organa uprave obavljaju poslove i zadatke u oblasti obrane.

Općinski organi uprave u okviru svog djelokruga dužni su da organima mjesnih zajednica pružaju pomoć i stvaraju kadrovske i materijalne uvjete za organiziranje i provođenje priprema u oblasti obrane u mjesnoj zajednici.

#### Član 45.

Odredbe ove uredbe koje se odnose na općinu, skupštinu općine, izvršni odbor općine i općinske organe uprave shodno se primjenjuju i na Grad Sarajevo, skupštinu Grada Sarajeva, izvršni odbor Grada Sarajeva i organe uprave Grada Sarajeva.

## II' - PRAVA I DUŽNOSTI GRAĐANA, PODUZEĆA I DRUGIH PRAVNIH LICA U OBLASTI OBRANE

### 1. Prava i dužnosti građana u obrani

#### Član 46.

Građani, u skladu s Ustavom i zakonom imaju prava i dužnosti da izvršavaju vojnu, radnu i materijalnu obavezu, da učestvuju u civilnoj zaštiti i obučavaju se za obranu.

#### Član 47.

Građani, pored prava i dužnosti iz člana 46. ove uredbe imaju pravo i dužnost da:

1. suglasno zakonu i planovima obrane budu raspoređeni u oružanim snagama, civilnoj zaštiti, službi osmatranja i obavještavanja, jedinicama veze rukovođenja i kriptozastite, državnim organima, poduzećima i drugim pravnim licima ili na drugim zadacima obrane,
2. da se odazovu pozivu nadležnog organa, poduzeća ili drugog pravnog lica za vršenje obaveza u oblasti obrane,
3. daju podatke značajne za obranu koje saznaju ili primite i najhitnije dostave centru za obavještavanje ili državnim organima,
4. da daju potrebne podatke za vođenje evidencije u oblasti obrane, kao i da u roku od osam dana od dana nastale promjene prijavu sve promjene koje se odnose na prebivalište, promjenu adrese stana, promjene u vezi imena, zasnivanje i prestanak radnog odnosa, sticanje stručne spreme i druge promjene od interesa za obranu.

#### Član 48.

Svi za rad sposobni građani koji su navršili 15 godina života imaju radnu obavezu. Radna obaveza izvršava se i u organima državne uprave, poduzećima i drugim pravnim licima i obavljanjem povremenih radova za potrebe obrane.

Radna obaveza se uvodi u slučaju rata ili vanrednog stanja. Vlada donosi propise o organiziranju i izvršavanju radne obaveze.

#### Član 49.

Građani čija su materijalna sredstva popisana za potrebe oružanih snaga ili druge potrebe obrane dužni su da na zahtjev Ministarstva ta sredstva dopreme na određeno mjesto u ispravnom stanju koje omogućava njihovo funkcioniranje.

Vlada donosi propise o načinu uzimanja materijalnih sredstava za potrebe obrane i propisuje naknade za ta sredstva.

#### Član 50.

U jedinicama i štabovima civilne zaštite dužni su učestvovati radno sposobni građani od 18 do 60 godina starosti (muškarci), odnosno 55 godina (žene).

U jedinice, službe i štabove civilne zaštite ne raspoređuju se:

- lica na službi u oružanim snagama,
- radnici organa unutarnjih poslova i pripadnici policije,
- trudnice i samohrani roditelji koji imaju jedno dijete mlađe od sedam godina života odnosno dvoje ili više djece mlađe od 10 godina života,
- pripadnici kazneno-popravnih ustanova,
- lica proglašena nesposobnim za služenje u civilnoj zaštiti.

Vlada donosi propise o utvrđivanju sposobnosti građana za izvršavanje obaveza u oblasti obrane i prava na zdravstvenu zaštitu.

#### Član 51.

Pravo i dužnost obučavanja za obranu imaju, pod uvjetima propisanim zakonom, građani od navršanih 15 do navršanih 60 godina života (muškarci), odnosno 55 godina života (žene) ako su sposobni za poħadanje obuke. Obavezi obučavanja prema odredbama ove uredbe ne podliježu trudnice, žene koje imaju djecu mlađu od sedam godina života i lica nesposobna za obuku.

Vlada donosi propise o naknadama troškova za izvršenje obaveza u oblasti obrane.



## 2. Prava i obaveze poduzeća i drugih pravnih lica u obrani.

## Član 52.

Poduzeća i druga pravna lica, uporedo sa vršenjem redovne djelatnosti u miru, vrše pripreme za svoj rad u slučaju rata i izvršavaju druge zadatke od interesa za obranu u skladu sa zakonima, drugim propisima i općim aktima, planom obrane Republike i planom obrane općine.

## Član 53.

Poduzećima i drugim pravnim licima od posebnog značaja za obranu Republike daju se posebni zadaci i obaveze za izvršenje proizvodnje i usluga u slučaju rata.

Vlada određuje poduzeća i druge organizacije od posebnog značaja za obranu Republike.

## Član 54.

Poduzeća i druga pravna lica od posebnog značaja za obranu Republike dužna su postupiti po zahtjevu Ministarstva u pogledu zadovoljavanja potreba obrane uz planiranje svog rada u skladu s planom obrane Republike.

## Član 55.

Poduzeća i druge organizacije dužne su na zahtjev Ministarstva obrane proizvoditi predmete i vršiti usluge od posebnog značaja za obranu.

Sredstva za izvršenje zadataka iz prethodnog stava obezbjeđuju se u republičkom budžetu.

Međusobna prava i dužnosti poduzeća i Ministarstva uređuju se ugovorom.

## Član 56.

Investitori za izgradnju objekata na područjima koja određi Vlada dužni su pridržavati se posebnih uvjeta i postupati po zahtjevima Ministarstva.

## Član 57.

Poduzeća i organizacije koje provode prostorne i urbanističke planove dužni su obezbijediti posebne mjere koje odredi Ministarstvo.

## Član 58.

Pumpne stanice, skladišta i drugi objekti koji sadrže zapaljive tečnosti i gasove i skladišta i objekti za smještaj eksplozivnih materija moraju se, zbog mjera sigurnosti, graditi na propisanoj udaljenosti od drugih objekata.

Ako se dozvolja za gradnju zahtijeva u posebno određenoj zoni oko objekata, instalacija i uređaja koji su namijenjeni potrebama obrane i od posebnog su značaja za obranu Republike, organ uprave nadležan za izdavanje građevinske dozvole dužan je da prije izdavanja dozvole pribavi suglasnost Ministarstva.

Objekte, instalacije i uređaje iz stava 2. ovog člana, kao i zone oko tih objekata, instalacija i uređaja određuje ministar obrane.

## Član 59.

Poduzeća i organizacije u oblasti drumskog, željezničkog i PTT prometa u slučajevima potrebe za prioritarnim prevoženjima od interesa za obranu dužne su postupiti po naredbama Ministarstva.

Poduzeća i druge organizacije i organi koji se bave naučno-istraživačkim radom dužne su Ministarstvu obrane staviti na uvid i dati na korišćenje podatke kojima raspolazu a koji su značajni za obranu.

## 3. PRAVA I DUŽNOSTI MJESNE ZAJEDNICE

## Član 60.

Građani u mjesnoj zajednici u okviru svojih prava i dužnosti utvrdjenih zakonom, statutom i planom obrane općine putem svojih organa:

– organiziraju i pripremaju jedinice civilne zaštite, organiziraju i sprovode mjere zaštite i spasavanja i staraju se o pripremama i sprovođenju samozaštite,

– organiziraju i vrše obučavanje građana za potrebe obrane,

– organiziraju zanatsku proizvodnju i proizvodnju u domaćoj radinosti,

– obavljaju poljoprivrednu proizvodnju i vrše zaštitu poljoprivrednih proizvoda,

– organiziraju i vrše snabdijevanje, zbrinjavanje i zadovoljavanje komunalnih i drugih potreba stanovništva u slučaju rata,

– obavljaju i druge poslove iz svoje i nadležnosti koje im povjere općinski organi uprave.

## Član 61.

U izvršavanju poslova i zadataka obrane od zajedničkog interesa, mjesne zajednice su dužne da ostvaruju međusobnu suradnju kao i suradnju s poduzećima i drugim pravnim licima na svom području, da usklađuju pripreme i planove za organiziranje i djelovanje u slučaju rata.

## IV – DJELOKRUG I ORGANIZACIJA VOJNE OBRANE

## 1. Zajedničke odredbe

## Član 62.

Vojna obrana je najširi oblik organiziranja i pripremanja građana za oružanu borbu.

Vojna obrana u smislu ovog zakona, obuhvata: organiziranje, pripremanje, razvoj i rukovođenje oružanim snagama, popunu oružanih snaga ljudstvom i materijalno-tehničkim sredstvima, poslove i zadatke vojne obveze, evidenciju, regrutiranje, popunu, osposobljavanje građana za vođenje oružane borbe i mobilizaciju.

## Član 63.

Organiziranjem vojne obrane osigurava se racionalno i cjelovito obavljanje svih poslova vojne obrane i osnovna obaveza obrane Republike.

## 2. Oružane snage

## Član 64.

Oružane snage se formiraju radi organiziranja i pripremanja građana za vođenje oružane borbe.

## Član 65.

Organizacija, rukovođenje i komandovanje oružanim snagama utvrđuje se Uredbom sa zakonskom snagom o oružanim snagama Republike Bosne i Hercegovine

## 3. Popuna ljudstvom i materijalno-tehničkim sredstvima

## Član 66.

Raspoređivanjem ljudstva i materijalnih sredstava u oružane snage, rezervnu policiju, civilnu zaštitu, službu osmatranja i obavještavanja, organe društveno-političkih zajednica, poduzeća i druge organizacije i pravna lica osigurava se učešće svih snaga i sredstava na teritoriji Republike na način da se najpotpunije iskoriste stručne i druge sposobnosti građana za potrebe obrane.

## Član 67.

Vlada donosi bliže propise o kriterijima i načinu popune iz člana 66. ove uredbe.

## Član 68.

Pri raspoređivanju ljudstva, u oružanim snagama, rezervnoj policiji, jedinicama veze, civilnoj zaštiti i službi osmatranja i obavještavanja obezbjeđuje se srazmjerna nacionalna zastupljenost naroda i narodnosti Republike.

## Član 69.

Popuna materijalno-tehničkim sredstvima vrši se iz ratne rezerve, materijalno-tehničkim sredstvima iz popisa, nabavkom sredstava i na drugi način u skladu s planovima.



## V – DJELOKRUG I ORGANIZIRANJE CIVILNE OBRANE

### 1. Zajedničke odredbe

#### Član 70.

Civilna obrana je najširi oblik organiziranja, pripremanja i osposobljavanja građana, organa, poduzeća i drugih pravnih lica za učešće u vanoružanom otporu i za zaštitu i spasavanje ljudi i materijalnih dobara od posljedica ratnih dejstava, elementarnih nepogoda i drugih nesreća.

#### Član 71.

U okviru civilne obrane organiziraju se i razvijaju sljedeći elementi:

- civilna zaštita kao sistem zaštite i spasavanja,
- služba osmatranja i obavještanja,
- veze rukovođenja i kriptozastite, osim za potrebe komandiranja oružanim snagama,
- planiranje i obuka, osim obuke pripadnika oružanih snaga,
- obrambene i zaštitne pripreme organa, poduzeća i drugih pravnih lica.

### 2. Civilna zaštita

#### Član 72.

Civilna zaštita se organizira, priprema i sprovodi kao sistem zaštite i spasavanja ljudi, materijalnih i kulturnih dobara od ratnih razaranja, elementarnih nepogoda, tehničko-tehničkih i drugih nesreća i opasnosti u miru i ratu.

#### Član 73.

Republika osigurava izgradnju jedinstvenog sistema zaštite i spasavanja.

Općina osigurava najpotpunije angažiranje svih raspoloživih snaga i sredstava na zadacima zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara na svom području.

#### Član 74.

Zaštitu i spasavanje provode:

1. građani,
2. poduzeća i druga pravna lica koja su opremljena i osposobljena za zaštitu i spasavanje,
3. službe za zaštitu i spasavanje koje se osnivaju u poduzećima i drugim pravnim licima, odnosno koje se posebno obrazuju,
4. jedinice, stabovi i povjerenici civilne zaštite.

Poduzeća i druga pravna lica iz stava 1. točke 2. ovog člana određuju se planom obrane Republike i planovima obrane općina.

Blíže propise o obrazovanju i funkcioniranju službi iz stava 1. točke 3. ovog člana donosi Vlada.

#### Član 75.

Ministarstvo vrši upravne i stručne poslove koji se odnose na organiziranje, opremanje i obučavanje jedinica, stabova i povjerenika civilne zaštite, kao i na organiziranje mjera zaštite i spasavanja, te obučavanje i osposobljavanje građana za organiziranje i sprovođenje samozaštite.

Ostala ministarstva i drugi republički organi uprave vrše, u skladu sa svojim djelokrugom, stručne poslove za stabove civilne zaštite u sprovođenju određenih mjera zaštite i spasavanja, osposobljavanja građana za sprovođenje samozaštite i osposobljavanja pojedinih službi zaštite i spasavanja.

#### Član 76.

Civilna zaštita obuhvata:

- samozaštitu građana,
- mjere zaštite i spasavanja,
- službe zaštite i spasavanja,
- jedinice civilne zaštite,
- stabove i povjerenike civilne zaštite.

#### Član 77.

Samozaštita građana obuhvata obučavanje, opremanje i poduzimanje preventivnih i operativnih mjera i postupaka za neposrednu ličnu i uzajamnu zaštitu i spasavanje građana u poslovnim i stambenim zgradama, u javnim i drugim objektima i na drugim mjestima na kojima građani žive i rade.

#### Član 78.

Radi zaštite i spasavanja ljudi, materijalnih, kulturnih i drugih dobara od ratnih razaranja, elementarnih nepogoda i drugih nesreća u miru i ratu poduzimaju se sljedeće mjere zaštite i spasavanja:

1. sklanjanje ljudi, materijalnih i kulturnih dobara,
2. evakuacija,
3. zbrinjavanje ugroženih i nastradalih,
4. zamućivanje,
5. radiološka zaštita,
6. kemijska zaštita,
7. biološka zaštita,
8. zaštita i spasavanje od rušenja,
9. zaštita i spasavanje na vodi i pod vodom,
10. zaštita i spasavanje od požara,
11. zaštita od neeksplozivnih ubojnih sredstava,
12. prva medicinska pomoć,
13. zaštita i spasavanje životinja,
14. asanacija terena,
15. zaštita u prostornom i urbanističkom planiranju,
16. zaštita i spasavanje u rudnicima,
17. zaštita bilja i biljnih proizvoda.

Vlada donosi bliže propise o organizaciji i provođenju mjera zaštite i spasavanja iz stava 1. ovog člana.

#### Član 79.

Pri izgradnji objekata u gradovima i privrednim centrima i drugim naseljenim mjestima koja bi, prema procjeni ugroženosti od ratnih dejstava, mogla biti cilj napada u ratu, investitor je dužan da u skladu s prostornim, odnosno urbanističkim planom osigura izgradnju skloništa ili drugih zaštitnih objekata za zaštitu ljudi i materijalnih dobara.

Prostorni, odnosno urbanistički plan obavezno obuhvata mjere zaštite i spasavanja, izgradnju novih i prilagodavanje postojećih skloništa i drugih zaštitnih objekata za zaštitu i sklanjanje ljudi i materijalnih dobara.

Investitori su dužni izgraditi skloništa u skladu s planom ili uplatiti naknadu Ministarstvu u iznosu od 2% od ukupne vrijednosti građevinskog objekta za izgradnju javnih skloništa – ukoliko investitor ne gradi sklonište.

Organ uprave nadležan za izdavanje građevinske dozvole, odnosno upotrebne dozvole za objekat za koji se gradi sklonište, ne može istu izdati ukoliko nisu ispunjeni propisani posebni uvjeti za izgradnju odnosno upotrebu skloništa.

#### Član 80.

Sredstva za izgradnju i održavanje javnih skloništa osiguravaju se iz republičkog budžeta i naknada investitora iz člana 79. stav 3. ove uredbе.

Blíže mjerila i kriterije o načinu izgradnje i održavanja skloništa uredit će Vlada posebnim propisima.

#### Član 81.

Vrsta i dinamika izgradnje javnih i drugih skloništa utvrđuju se godišnjim programom izgradnje i održavanja javnih skloništa u Republici koji donosi Vlada.

#### Član 82.

Skloništa i zaštitni objekti moraju se redovito tehnički kontrolirati i održavati u ispravnom stanju.

Inspeksijski nadzor nad održavanjem i korišćenjem skloništa vrši Ministarstvo.

Ministar obrane određuje poduzeća i druga pravna lica koja mogu vršiti tehničku kontrolu i održavanje skloništa.

Poduzeća i druga pravna lica iz stava 3. ovog člana moraju biti stručno osposobljena i tehnički opremljena za vršenje poslova tehničke kontrole i održavanja skloništa.



## Član 83.

Skloništa i drugi zaštitni objekti projektiraju se i izvode tako da se mogu koristiti i za mirnodopske potrebe.

Način i uvjete korišćenja javnih i blokovskih skloništa u miru utvrđuje ministar obrane.

## Član 84.

Dezaktiviranje i uništavanje neeksplozivnih ubojnih sredstava u miru mogu vršiti samo lica koja su zdravstveno sposobna i stručno osposobljena za izvršavanje tih poslova na osnovu ovlaštenja ministra obrane.

Lica iz stava 1. ovog člana imaju pravo na novčanu naknadu.

Visinu naknade licima iz stava 2. ovog člana utvrđuje ministar obrane.

## Član 85.

Jedinice civilne zaštite obrazuju se kao jedinice opće namjene i specijalizirane jedinice.

Jedinice opće namjene i specijalizirane jedinice civilne zaštite imaju komplementarnu ulogu u odnosu na druge učesnike u zaštiti i spasavanju iz člana 74. ove uredbe.

## Član 86.

Ministarstvo obrazuje republičke i okružne jedinice civilne zaštite.

U općinama se obrazuju općinske jedinice civilne zaštite.

Poduzeća i druga pravna lica po pravilu obrazuju jedinice civilne zaštite opće namjene u skladu s procjenom ugroženosti.

U jedinicama civilne zaštite angažira se, po pravilu, do 8% zaposlenih radnika.

Ministarstvo preko republičkog štaba civilne zaštite vrši operativne poslove rukovođenja akcijama zaštite i spasavanja građana, materijalnih i drugih dobara od ratnih razaranja, elementarnih nepogoda i drugih opasnosti u miru i ratu i usmjerava pripreme za zaštitu i spasavanje.

## Član 87.

Republički štab civilne zaštite organizira se u sastavu Ministarstva i ima mirnodopsku i ratnu organizaciju.

Mirnodopsku organizaciju Republičkog štaba civilne zaštite utvrđuje ministar obrane aktom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, uz suglasnost Vlade.

Ratnu organizaciju i poimenični raspored članova Republičkog štaba civilne zaštite utvrđuje Vlada.

## Član 88.

Komandant Republičkog štaba civilne zaštite postavlja i razrješava dužnosti Vlada.

Komandant Republičkog štaba civilne zaštite ima status rukovodećeg radnika u Ministarstvu.

Komandante okružnih štabova i štabova civilne zaštite za općine i grad Sarajevo imenuje i razrješava dužnosti rješenjem ministra obrane po prethodno pribavljenom mišljenju izvršnog odbora općina, odnosno izvršnog odbora Grada Sarajeva.

## Član 89.

Okružni štabovi civilne zaštite obrazuju se u sastavu okružnih sekretarijata za obranu.

Štabovi civilne zaštite za općine obrazuju se u sastavu odjeljenja Ministarstva za općine.

## Član 90.

Blíže propise o organizaciji i djelokrugu štabova civilne zaštite, kao i propise o organizaciji i formaciji jedinica i povjerenika civilne zaštite donosi ministar obrane.

Uputstvo o načinu popune, materijalnog osiguranja i evidenciji pripadnika civilne zaštite donosi ministar obrane.

## 3. Osmatranje i obavještanje

## Član 91.

Sistem osmatranja i obavještanja u Republici čine služba osmatranja i obavještanja u Ministarstvu, poduzeća i druga pravna lica koji se u okviru svoje djelatnosti bave osmatranjem

i utvrđivanjem određenih pojava u oblastima hidrometeorologije, vatrogarstva, seizmologije, zdravstva, radiološke zaštite, poljoprivrede, elektroprivrede, saobraćaja, zaštite životne okoline i drugim oblastima.

Služba osmatranja i obavještanja u Republici osigurava praćenje i otkrivanje svih vrsta opasnosti od ratnih dejstava, elementarnih nepogoda i drugih nesreća koje mogu ugroziti živote i zdravlje ljudi i materijalna, kulturna i druga dobra.

## Član 92.

Poduzeća i druga pravna lica iz člana 91. ove uredbe dužni su službi osmatranja dostavljati podatke utvrđene aktom kojim se uređuje organizacija i funkcioniranje sistema osmatranja i obavještanja.

Akt iz stava 1. ovog člana donosi Vlada.

## Član 93.

Služba osmatranja i obavještanja za izvršenje svojih zadataka može koristiti sistem veza za opće i posebne potrebe, sredstva imalaca samo određenih sredstava veze i veze za potrebe rukovođenja organa Republike.

Imaoci sistema i sredstava veze iz stava 1. ovog člana dužni su službi osmatranja i obavještanja omogućiti prioritetno korištenje tih veza.

Elektroprivredna, vodoprivredna i druga poduzeća koja koriste hidrosisteme dužna su osigurati blagovremeno obavještanje i uzbuđivanje stanovništva o opasnostima izazvanim na hidrosistemima koje koriste, da svojim sredstvima izgrade, dograde i održavaju sisteme za uzbuđivanje i obavještanje, odnosno da se uključe u sistem za uzbuđivanje u Republici i učestvuju u dogradnji i održavanju tog sistema.

## Član 94.

Novinske i radio-difuzne organizacije i druga sredstva informiranja dužna su određene obavijesti odmah obavijesti odnosno prekinuti emitiranje redovnih emisija radi hitnih obavijesti.

Na zahtjev nadležnog organa PTT organizacije su dužne osloboditi sve zauzete kanale i prioritetno ustupiti kanale veza za službu osmatranja i obavještanja.

## Član 95.

Vlasnici poslovnih, stambenih i drugih objekata dužni su ustupiti dio prostora za instaliranje uređaja i sredstava za osmatranje i obavještanje.

Rješenja o postavljanju sirena i drugih sredstava iz stava 1. ovog člana donosi načelnik odjeljenja Ministarstva za općinu.

## Član 96.

Blíže propise o organizaciji i funkcioniranju sistema i obavještanja donosi Vlada.

Akt o unutrašnjoj organizaciji centara za obavještanje i osmatračkih stanica donosi ministar obrane.

## 4. Veze rukovođenja i kriptozastite

## Član 97.

Za potrebe organa Republike radi osiguranja rukovođenja i komandiranja u slučaju neposredne ratne opasnosti i u ratu Ministarstvo obrane organizira i priprema sistem veza rukovođenja i mjere kriptozastite i sigurnosti prenosa tajnih podataka i informacija tehničkim sredstvima veze.

U Ministarstvu se obrazuje služba veze rukovođenja za realizaciju veza rukovođenja.

Pripadnici službe iz stava 2. ovog člana za potrebe osobne zaštite mogu biti naoružani osobnim naoružanjem.

Organizaciju i način funkcioniranja službe veza rukovođenja i kriptozastite utvrđuje ministar obrane.

## Član 98.

Imaoci veza dužni su da sprovedu pripreme za funkcioniranje veza za potrebe obrane u skladu s vlastitim planom organiziranja i djelovanja u ratu i s planom obrane Republike.

Funkcionalne veze Ministarstva unutrašnjih poslova i ostalih zanih snaga moraju biti usklađene sa sistemom veza rukovođenja i kriptozastite iz stava 1. ovog člana.



## 5. Obučavanje i osposobljavanje za obranu

## Član 99.

Radi sticanja stručnih znanja i vještina za vojnu i civilnu obranu, građani imaju pravo i dužnost da se obučavaju i osposobljavaju za obranu.

Obučavanje za obranu organizira i sprovodi Ministarstvo preko svojih organizacionih jedinica u skladu s jedinstvenim nastavnim planovima i programima obuke.

Za potrebe obučavanja za obranu Ministarstvo obrazuje centre za obuku. Pod uvjetima propisanim zakonom, odgovarajuće centre za obuku mogu obrazovati i općine za potrebe obuke snaga obrane koje obrazuje općina, u skladu sa ovom uredbom.

## Član 100.

U obučavanju za obranu učestvuju humanitarne i druge društvene organizacije i udruženja koje u skladu sa svojim zadacima imaju posebnu ulogu u obrani i zaštiti i spasavanju.

## Član 101.

Pripadnici jedinica, službi i štabova civilne zaštite, kao i povjerenici civilne zaštite imaju obavezu da najmanje jedan dan u toku kalendarske godine provedu na obuci.

Uvježbavanje pripadnika iz stava 1. ovog člana vrši se, po pravilu svake četvrte godine u trajanju od dva do pet dana.

Pored obaveze pohađanja obuke i uvježbavanja iz stava 1. i 2. ovog člana, odgovorna lica u civilnoj zaštiti (komandiri jedinica, rukovodioci službi, komandanti, načelnici i članovi štabova, rukovodioci specijalnog materijalno-tehničkih sredstvima i dr.) imaju obavezu da se obučavaju na specijalističkim kursovima, koji se, po pravilu, organiziraju svake godine u trajanju od dva do deset dana.

Nastavne planove i programe za obučavanje i uvježbavanje pripadnika civilne zaštite donosi ministar obrane po prethodno pribavljenom mišljenju Republičkog štaba civilne zaštite.

Kurseve iz stava 4. ovog člana organizira i realizira Ministarstvo.

## Član 102.

Obuka pripadnika službe osmatranja i obavješćavanja kao specijalistička obuka organizira se i sprovodi po nastavnom planu i programu kojeg za svaku godinu donosi ministar obrane.

## Član 103.

Obučavanje za obranu kadrova raspoređenih na ratne dužnosti u poduzećima i drugim pravnim licima obavlja se po nastavnim planovima koje za svaku godinu donosi ministar obrane.

## Član 104.

Obuka stanovništva za samozaštitu i druge zadatke u obrani može se vršiti i putem sredstava masovnog komuniciranja i na drugi pogodan način.

Ministar obrane posebnim nastavnim planom i programom za svaku godinu utvrđuje programske sadržaje obuke stanovništva.

## Član 105.

U školama i na fakultetima se vrši obavezna obuka za obranu.

Ministarstvo obrane i ministarstvo nadležno za poslove obrazovanja zajednički utvrđuju programske sadržaje i fond časova predmeta za obučavanje za obranu učenika osnovnih i srednjih škola.

Sveučilišta donose nastavni plan i program predmeta za obučavanje za obranu studenata, uz suglasnost ministra obrane.

U izboru nastavnika za nastavni predmet iz stava 3. ovog člana višim školama i na fakultetima učestvuju i predstavnici Ministarstva.

## Član 106.

U okviru obuke izvode se i vježbe oružanih snaga, civilne zaštite, službe osmatranja i obavješćavanja, veza rukovođenja i kriptozastite, poduzeća i drugih pravnih lica.

Vježbe iz stava 1. ovog čl. mogu se organizirati i izvoditi kao samostalne i kao zajedničke vježbe.

Odluku o izvođenju samostalnih i zajedničkih vježbi donosi Predsjedništvo Republike ako u vježbi učestvuju pripadnici iz dvije i više općina.

Odluku o izvođenju vježbi pripadnika iz jedne općine donosi izvršni odbor te općine po prethodno pribavljenom suglasnosti Ministarstva.

## 6. Planiranje obrane

## Član 107.

U cilju organiziranih priprema za efikasno funkcioniranje sistema obrane u ratu donose se: Plan obrane Republike, Plan obrane općine i planovi organiziranja i djelovanja državnih organa, poduzeća i drugih pravnih lica.

## Član 108.

Planom obrane Republike utvrđuju se zadaci, organizacija, snage, sredstva, mjere i postupci državnih organa, poduzeća i drugih pravnih lica za slučaj rata.

Odredbe plana obrane Republike obavezujuće su za sve one na koje se odnose.

## Član 109.

Plan obrane Republike priprema Ministarstvo obrane u suradnji sa ostalim ministarstvima i drugim republičkim organima i upravnim organizacijama.

Vlada utvrđuje prijedlog plana obrane, a donosi ga Predsjedništvo Republike.

Izvode iz Plana obrane Republike Ministarstvo obrane dostavlja svima na koje se odnose zadaci utvrđeni Planom.

## Član 110.

Planom obrane općine detaljno se razrađuju pitanja utvrđena u Planu obrane Republike i određuju konkretni izvršioc.

Odredbe Plana obrane općine su obavezujuće za sve one na koje se odnose.

Plan obrane općine izrađuje odjeljenje Ministarstva obrane za općinu, a donosi ga skupština općine za prijedlog izvršnog odbora općine.

## Član 111.

Planovima obrane razrađuju se pitanja vojne i civilne obrane.

Predsjedništvo Republike donosi bliže propise o sadržaju i načinu izrade planova obrane.

## Član 112.

Svi državni organi, poduzeća i druga pravna lica imaju obavezu da utvrđuju i donose planove svog organiziranja i djelovanja u slučaju rata.

Planovima iz stava 1. ovog člana utvrđuje se organizacija i način izvršavanja zadataka utvrđenih planovima obrane Republike i općine, odnosno zadataka iz domena civilne obrane.

## Član 113.

Planove iz člana 112. ove uredbe donose funkcioneri koji rukovode državnim organima, odnosno organi upravljanja u poduzećima i drugim pravnim licima određeni njihovim općim aktima.

Bliže propise o sadržaju i načinu izrade i donošenja planova iz stava 1. ovog člana donosi ministar obrane.

## Član 114.

Izvršni odbor općine donosi poseban plan priprema i uređenja teritorije za potrebe obrane i zaštite, u skladu sa zahtjevima Ministarstva.

## 7. Sigurnost u oblasti obrane



## Član 115.

Radi zaštite tajnosti informacija, podataka, dokumenata i objekata od značaja za obrambeno organiziranje i funkcioniranje sistema obrane u Republici, poduzimaju se posebne mjere u oblasti obrane.

## Član 116.

Ministarstvo obrane organizira i sprovodi obavještajnu djelatnost i kontraobavještajnu zaštitu u sklopu mjera iz prethodnog člana u suradnji sa Ministarstvom unutarnjih poslova.

## Član 117.

U suradnji sa ministarstvom nadležnim za poslove prometa i veza i sa Ministarstvom unutarnjih poslova, Ministarstvo obrane se stara o sprovođenju mjera protiv elektronskog osiguranja pri korišćenju elektronskih i tehničkih sredstava radi zaštite tajnih podataka obrane.

## Član 118.

Vlada posebnim propisima utvrđuje način određivanja tajnih podataka u oblasti obrane i o posebnim mjerama i postupcima za zaštitu tih podataka.

## Član 119.

Vlada određuje: zabranjene zone u kojima se može ograničiti kretanje, boravak i nastanjivanje; objekte od posebnog značaja za obranu; područja oko objekata od posebnog značaja za obranu na kojima se ne mogu graditi drugi objekti bez suglasnosti Ministarstva obrane; područja u kojima premjer i geološka, geodetska, geofizička i hidrološka istraživanja zemljišta mogu vršiti samo poduzeća i druga pravna lica koja dobiju suglasnost Ministarstva obrane.

## Član 120.

Način zaštite objekata od posebnog interesa za obranu Republike na prijedlog Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova određuje Vlada.

## VI - INSPEKCIJSKI NADZOR

## Član 121.

Odredbe Zakona o državnoj upravi koje se odnose na inspeksijski nadzor primjenjuju se i na inspeksijski nadzor u oblasti obrane ako ovom uredbom nije drugačije određeno.

## Član 122.

Ministarstvo obrane vrši neposredan inspeksijski nadzor u pogledu provođenja zakona, drugih propisa i općih akata, planova i drugih mjera u oblasti obrane.

## Član 123.

Ministarstvo obrane vrši neposredan inspeksijski nadzor organiziranja i pripremanja oružanih snaga, civilne zaštite, službe osmatranja i obavještavanja, veza rukovođenja i kriptozastite, kao i pripremanja organa, poduzeća i drugih pravnih lica za izvršavanje zadataka obrane i zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara.

## Član 124.

Inspektor ili drugo ovlašteno lice za vršenje inspeksijskog nadzora ima pravo i dužnost da:

1. vrši pregled i provjeru općeg stanja priprema i izvršavanja radnji i mjera u svezi obrane,
  2. vrši pregled planova i drugih akata vezanih za obranu,
  3. naredi otklanjanje nezakonitosti u izvršenju radnjama i mjerama, kao i neusklađenosti u pripremama i planovima i drugim aktima iz oblasti obrane,
  4. naredi obustavu mjera i radnji koje nisu u skladu sa zakonom i drugim propisima iz oblasti obrane i u nadomnom stanju i poduzetima mjerama upozna ministra obrane,
  5. naredi organima i organizacijama da podnesu izvješće o otklanjanju nedostataka,
  6. angažira pripadnike vojne policije i radnike policije za osiguranje izvršenja inspeksijskog nadzora.
- Poduzeća i druga pravna lica, kao i građani, dužni su poštovati po nalazima inspektora i drugih ovlašćenih lica.

U vršenju inspeksijskog nadzora inspektori i druga ovlašćena lica pružaju potrebnu stručnu pomoć komandama, stabovima, jedinicama i ustanovama oružanih snaga, poduzećima i drugim pravnim licima i o stanju njihovih priprema za obranu informira nadležne organe.

## Član 125.

U vršenju inspeksijskog nadzora inspektor rješenjem naređuje izvršenje poslova i zadataka, odnosno otklanjanje određenih nepravilnosti i nedostataka i utvrđuje rok za njihovo izvršenje. Protiv rješenja inspektora prigovor se izjavljuje ministru.

Zalba po rješenju ministra se izjavljuje Vladi u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Zalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Rješenje doneseno po žalbi je konačno i protiv njega se ne može voditi upravni spor.

## Član 126.

Ministarstvo obrane donosi propise o sadržaju i načinu vršenja inspeksijskog nadzora u oblasti obrane.

## VII - POSEBNE ODREDBE O RADNIM ODNOSIMA

## Član 127.

Ministar obrane može radniku ministarstva prekinuti odnosno oduzeti korišćenje godišnjeg odmora, ako određene neodložne poslove obrane ne bi mogao izvršiti drugi radnik ili ako to zahtijeva neodložno izvršenje određenog posla obrane, dok takvi razlozi traju.

## Član 128.

Radnici Ministarstva dužni su da pri odlasku iz mjesta prebivališta obavijeste neposrednog rukovodioca u Ministarstvu o promjeni mjesta boravišta.

## Član 129.

Zbog posebnih uvjeta rada, težine i prirode poslova obrane i zaštite i odgovornosti za njihovo obavljanje, radnicima, rukovodećim radnicima i funkcionarima Ministarstva koji obavljaju određene poslove i zadatke osiguravaju se uvećana sredstva za plaće u odnosu na sredstva koja se osiguravaju za plaće radnika drugih ministarstava, u skladu sa zakonom.

Radnicima koji ostvaruju sredstva za plaće po odredbama ovog člana ne pripada dio sredstava za plaću za rad duži od punog radnog vremena, rad noću, rad u dane tjednog odmora i za obavezu prisutnosti i pripravnosti u slučajevima vršenja inspeksijskog nadzora i poslove mobilizacijskih i drugih vježbi i dežurstava.

## VIII - FINANCIRANJE OBRANE

## Član 130.

Sredstva za financiranje potreba obrane osiguravaju se u republikom budžetu.

## Član 131.

Financijska sredstva za opremanje snaga koje na osnovu ove uredbe obrazuju općina i Grad Sarajevo osiguravaju se u budžetu općine, odnosno budžeta Grada Sarajeva.

Financijska sredstva za financiranje potreba obrane, u dijelu koji prevazilazi vlastite potrebe poduzeća i drugih pravnih lica, a koja se utvrđuju planovima obrane Republike, općine i Grada Sarajeva osiguravaju se u republikom budžetu, budžetu općine odnosno budžetu Grada Sarajeva.

## Član 132.

Poduzeća, druge organizacije i pravna lica financiraju vlastite potrebe obrane.

## Član 133.

Vlada donosi bliže propise o načinu finansiranja određenih potreba obrane i načinu obezbjeđenja finansijskih sredstava za te potrebe.



## X - KAZNENE ODREDBE:

## Član 134.

Novčanom kaznom od 20.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj poduzeće, ustanova ili drugo pravno lice:

1. ako ne osigura osposobljavanje organa, poduzeća i drugih pravnih lica za obranu u skladu sa stavovima i smjernicama Republike (član 36. točka 2.).

2. ako ne provodi određene poslove vojne obaveze i mobilizacije u skladu s ovom uredbom (član 36. točka 9.).

3. ako ne sprovedi mjere sigurnosti, zaštite tajnih objekata i podataka od značaja za obranu (član 36. točka 12.).

4. ako ne osigura izvršenje propisa i drugih akata Predsjedništva Republike, Skupštine, Vlade i Ministarstva, kao i izvršavanje zadataka utvrđenih planom obrane Republike (član 37.).

5. ako se suglasno zakonu i planovima obrane ne omogući građaninu da bude raspoređen u oružanim snagama, civilnoj zaštiti, službi osmatranja i obavještavanja, jedinicama veze rukovodenja i kriptozastite, državnim organima, poduzećima i drugim pravnim licima i organizacijama ili na drugim zadacima obrane (član 47.).

6. ukoliko suglasno odredbama zakona ne utvrdi radnu obavezu radno sposobnih građana (član 48.).

7. ako ne postupi u skladu s propisima Vlade u pogledu uzimanja materijalnih sredstava od strane građana za potrebe obrane (član 49.).

8. ako ne vrši pripreme za rad u slučaju rata i ne izvršava druge zadatke od interesa za obranu u skladu sa zakonom, planom obrane Republike i planom obrane općine (član 52.).

9. ako ne utvrdi i ne izvrši zadatke od posebnog značaja za obranu Republike u pogledu izvršavanja proizvodnje i usluga u slučaju rata (član 53.).

10. ako odbije zahtjev Ministarstva u pogledu proizvodnje i vršenja usluga od posebnog značaja za Republiku (član 54.).

11. ako se investitori i druga pravna lica ne pridržavaju posebnih uvjeta po zahtjevu Ministarstva a koje utvrdi Vlada (član 56.).

12. ako ne poštuju zahtjeve Ministarstva u pogledu provođenja prostornih i urbanističkih planova (član 57.).

13. ako ne sprovede mjere sigurnosti kod izgradnje objekata i instalacija (član 58.).

14. ako ne postupi po naredbama Ministarstva u PTT, željezničkom i drumskom saobraćaju (član 59. stav 1.).

15. ako se od strane određenih organizacija ili ustanova Ministarstvu ne stave na uvid i korišćenje podaci značajni za obranu (član 59. stav 2.).

16. ako se građanima u mjesnoj zajednici ne omogući izvršavanje zakonskih obaveza (član 60.).

17. ako ne osigura najpotpunije angažiranje svih raspoloživih snaga i sredstava na zadacima zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara na svom području (član 73.).

18. ako ne provode utvrđene mjere radi zaštite i spasavanja ljudi, materijalnih, kulturnih i drugih dobara u skladu s propisom Vlade (član 78.).

19. ako ne izvrši obaveze u vezi izgradnje skloništa (član 79.).

20. ako skloništa i zaštitne objekte neredovno tehnički kontroliraju i drže u neispravnom stanju (član 82.).

21. ako se javna i blokovska skloništa koriste suprotno uvjetima koje utvrdi ministar obrane (član 83.).

22. ako se ne obezbijedi dezaktiviranje i uništavanje određenih ubojnih sredstava shodno propisima (član 84.).

23. ako se ne obrazuju propisane jedinice civilne zaštite (član 86.).

24. ako centrima za obavještavanje ne dostave podatke utvrđene propisima (član 92.).

25. ako imaoi sistema i sredstava veze službi osmatranja i obavještavanja ne omoguće prethodno korišćenje tih veza (član 93.).

26. ako novinske i radio difuzne organizacije i druga sredstva informiranja ne objave određene obavijesti uz prekidanje redovnog programa (član 94.).

27. ako imaoi veza ne sprovede pripreme funkcioniranja veza za potrebe obrane shodno vlastitom i planu obrane Republike (član 98.).

28. ako se pripadnicima jedinica, službi i stabova kao i porobljenicima civilne zaštite ne omogući najmanje jedan dan obuke u toku kalendarske godine (član 101.).

29. ako se u školama i fakultetima ne vrši obuka za obranu (član 105.).

30. ako se ne donesu planovi (član 108. i 112.).

31. ako se ne sprovede mjere sigurnosti u oblasti obrane (član 119.).

32. ako se ne postupi po nalazima inspektora i drugih ovlaštenih lica (član 124.).

33. ako se ne osiguraju finansijska sredstva za potrebe obrane (član 131.).

Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u poduzeću, ustanovi, organu i drugom pravnom licu kaznom od 10. do 50.000 dinara.

Za naročito teže oblike prekršaja sa većim posljedicama za obranu može se izreći i kazna zatvora do 60 dana.

## X - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

## Član 135.

Ministarstvo obrane i drugi republički organi koji su ovom uredbom ovlašćeni za donošenje propisa radi izvršenja ove uredbе, donijet će odnosno uskladiće te propise sa odredbama ove uredbе najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ove uredbе.

Općine, Grad Sarajevo, poduzeća i druge organizacije i pravna lica uskladiće će svoje statute i donijeti svoja akta najkasnije u roku od 90 dana od dana donošenja propisa iz stava 1. ove uredbе.

## Član 136.

Ministarstvo obrane će izvršiti organizacione, kadrovske i druge pripreme za preuzimanje poslova sekretarijata za narodnu obranu i stabove teritorijalne obrane u skladu sa ovom uredbom do 01. kolovoza 1992. godine.

Ministarstvo obrane će izvršiti organizacione, kadrovske i druge pripreme za preuzimanje upravnih i drugih poslova obrane od drugih ministarstava i drugih republičkih organa uprave i upravnih organizacija do 30. lipnja 1992. godine.

Preuzimanjem u smislu stava 1. ovog člana na Ministarstvo se prenose predmeti, arhiva i drugi registarski materijal i oprema, sredstva za rad i druga imovina koju koriste sekretarijati za narodnu obranu i stabovi teritorijalne obrane u Republici.

## Član 137.

Na Republiku se prenosi naoružanje i vojna oprema nabavljeni iz sredstava poduzeća, fondova i drugih pravnih lica. Na Republiku se prenose sredstva fondova skloništa i imovine nabavljene iz tih fondova.

Svi nosioci imovine iz stava 1. ovog člana dužni su u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove uredbе izvršiti popis i dostaviti ga s pripadajućom dokumentacijom Ministarstvu obrane.

Naknadu za opremu i sredstva poduzeća, fondova i drugih pravnih lica iz stava 1. ovog člana po preuzimanju od strane Ministarstva obrane isplatiće Republika na način utvrđen posebnim propisom Vlade.

## Član 138.

Danom stupanja na snagu ove uredbе prestaje da važi Zakon o općenarodnoj obrani (»Službeni list SRBiH«, br. 3/84, 17/87 i 35/90).

## Član 139.

Ova uredba stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu RBiH«, a odredba člana 43. ove uredbе primjenjivat će se od 01. siječnja 1993. godine.

PR 1153/92

14. svibanj 1992. god.  
Sarajevo

Predsjednik  
Predsjedništva Republike  
Bosne i Hercegovine  
Alija Izetbegović, s. r.



## 54

Na osnovu Amandmana LI tačka 5. stav 3. na Ustav Republike Bosne i Hercegovine, na prijedlog Vlade Republike Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, donosi

## UREDBU

## SA ZAKONSKOM SNAGOM O ORUŽANIM SNAGAMA REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

## I - OSNOVNE ODREDBE

## Član 1.

Ovom uredbom uređuje se organiziranje oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Republika) kao zajedničke oružane sile svih građana, naroda Republike - Muslimana, Srba i Hrvata i pripadnika drugih naroda i narodnosti koji u njoj žive, i rukovođenje i komandovanje oružanim snagama Republike.

## Član 2.

Oružane snage Republike čini Armija Republike (u daljem tekstu: Armija). U slučaju rata oružane snage, pored Armije, čine i policija i naoružani sastavi koji se stavljaju pod jedinstvenu komandu oružanih snaga Republike.

Pod naoružanim sastavima u smislu stava 1. ove uredbe podrazumijevaju se radnici koji rade na poslovima fizičkog osiguranja u poduzećima i drugim pravnim licima, radnici carinske službe i drugih pogrančnih organa.

## II - ORGANIZACIJA ARMIIJE

## Član 3.

Armija se organizira, oposobobljava i priprema u miru za vođenje svih oblika oružane borbe i borbenih dejstava, kao udarna obrambena snaga Republike sa zadatkom da preduprijedi agresiju i drugu opasnost za Republiku, da vodi oružanu borbu protiv neprijatelja i učestvuje u zaštiti i spasavanju stanovništva i materijalnih dobara u ratu, omogućavajući time mobilizaciju svih obrambenih snaga Republike.

## Član 4.

Armija se organizira u mirnodopske i ratne jedinice i ustanove.

Mirnodopske jedinice i ustanove popunjavaju se kadrovima na profesionalnom radu u Armiji i vojnim obveznicima koji po osnovu vojne obaveze služe vojni rok.

Ratne jedinice i ustanove popunjavaju se vojnim obveznicima iz rezervnog sastava koji su odslužili vojni rok ili su na drugi način oposobobljeni za izvršavanje zadataka i dužnosti na koje se raspoređuju.

## Član 5.

Armija se sastoji od vojova, rodova i službi. Vidovi su: kopnena vojska, ratno zrakoplovstvo, protuzračna obrana i ratna mornarica.

Vidovi se sastoje od rodova i službi. Rodovi se dijele na vrste i specijalnosti, a službe na grane i specijalnosti.

Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Predsjedništvo Republike) određuje rodove i službe u Armiji i podjelu rodova i službi na vrste i specijalnosti.

## Član 6.

U slučajevima vanrednog stanja Predsjedništvo Republike može narediti upotrebu jedinica Armije.

Za vrijeme izvršavanja poslova i zadataka iz stava 1. ovog člana jedinice Armije se stavljaju pod komandu Ministarstva unutarnjih poslova.

## Član 7.

U slučajevima ratnog stanja, jedinice policije koje uđu, po odluci Predsjedništva, u sastav jedinice Armije stavljaju se pod jedinstvenu komandu te jedinice.

Organizaciju komandi jedinica i ustanova Armije utvrđuje Predsjedništvo Republike

## III - RUKOVOĐENJE I KOMANDOVANJE ARMIJOM

## Član 8.

Predsjedništvo Republike je najviši organ rukovođenja i komandovanja Armijom.

## Član 9.

U ostvarivanju rukovođenja i komandovanja Armijom, Predsjedništvo Republike naročito:

1. utvrđuje planove razvoja;
2. utvrđuje organizaciju Armije i formaciju komandi, stavova, jedinica i ustanova Armije;
3. utvrđuje sastav rukovođenja i komandovanja u Armiji u skladu sa zakonom;
4. prati sprovođenje utvrđene politike rukovođenja i komandovanja Armijom;
5. utvrđuje plan upotrebe Armije za slučaj rata i naređuje upotrebu Armije u miru i u ratu;
6. daje smjernice za poduzimanje mjera pripravnosti i mobilizacije Armije i smjernice za usklađivanje priprema i planova Armije sa drugim nosiocima obrane;
7. utvrđuje planove naoružavanja i opremanja Armije;
8. utvrđuje vojnoteritorijalnu podjelu Republike;
9. donosi osnovna pravila i druge akte koji se odnose na strategiju oružane borbe, mobilizaciju, razvoj i upotrebu Armije i pravila kojima se regulira unutarnji red i odnosi u vršenju vojne službe u Armiji;
10. donosi propise o obuci u Armiji, o vojnoj disciplini i druge propise predviđene zakonom, drugim propisima i općim aktima;
11. vrši i druge poslove rukovođenja i komandovanja Armijom u skladu sa Ustavom Republike i zakonom.

U vršenju poslova iz stava 1. ovog člana, Predsjedništvo Republike donosi smjernice, direktive, pravila, odluke, naredbe i druge akte.

## Član 10.

Predsjednik Predsjedništva Republike u ime Predsjedništva:

1. predstavlja oružane snage u Republici i u inozemstvu;
2. potpisuje akte Predsjedništva Republike koji se odnose na Armiju i stara se o njihovom sprovođenju;
3. vrši i druge poslove predviđene Ustavom Republike i zakonom kao i poslove za koje ga ovlasti Predsjedništvo Republike.

## Član 11.

Predsjedništvo Republike može određene poslove rukovođenja i komandovanja Armijom, iz tačke 11. člana 9. ove Uredbe, prenijeti na ministra obrane.

Ministar obrane odgovoran je Predsjedništvu Republike za poslove koje na njega prenese Predsjedništvo Republike

Za izvršavanje akata Predsjedništva Republike iz člana 9. stav 2. ove uredbe i za izvršavanje poslova rukovođenja i komandovanja Armijom, koje na njega prenese Predsjedništvo Republike tim aktima ministar obrane donosi obavezne instrukcije, pravila, naređenja, uputstva i druge akte.

## Član 12.

Rukovođenje i komandovanje u Armiji ostvaruju starijine jedinica u ustanova Armije u skladu sa zakonom, drugim propisima i općim aktima.

## Član 13.

Rukovođenje i komandovanje u Armiji zasniva se na načelima jedinstva komandovanja u pogledu upotrebe snaga i sredstava, jednostarajšnjstva i obaveze izvršavanja odluka, zapovijesti i naređenja pretpostavljenog starijine, osim u slučajevima kad bi se izvršavanjem činilo krivično djelo.



## Član 14.

Jedinice i ustanove Armije i druge snage obrane određene Uredbom sa zakonskom snagom o obrani koje učestvuju u izvršavanju zajedničkog zadatka, počinjavaju se starješini koji rukovodi izvršavanjem tog zadatka.

## Član 15.

Jedinice i ustanove Armije popunjavaju se ljudstvom stalnog i rezervnog sastava Armije i materijalnim sredstvima iz ratne rezerve i materijalnim sredstvima koja su popisana za potrebe Armije.

Popuna ljudstvom i materijalnim sredstvima vrši se po planovima popune Armije.

Popuna ratnih jedinica i ustanova Armije iz rezervnog sastava i materijalnim sredstvima iz popisa vrši se na teritorijalnom i proizvodnom principu, a može se vršiti i na drugi način, u skladu sa planom razvoja Armije i mogućnostima za izvršenje popune.

Radi proporcionalne popunjenosti Armije u starješinskom sastavu Ministarstvo obrane poduzima mjere i aktivnosti za osiguranje potrebnog broja kandidata za popunu vojnih škola, planira popunu i vrši izbor kandidata za popunu vojnih škola. U formiranju jedinica i ustanova Armije, vojničkog i starješinskog kadra i lica na službi u Armiji mora se osigurati srazmjera zastupljenosti naroda i narodnosti Republike.

## Član 16.

U ratu ili u slučaju vanrednog stanja, kao i za potrebe vojnih vježbi i provjeravanja mobilizacijske spremnosti i obuke, jedinice, ustanove i komande Armije popunjavaju se ljudstvom stalnog i ratnog sastava Armije, materijalnim sredstvima iz ratne rezerve i iz popisa.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, Armija se može popunjavati i drugim licima.

Pod drugim licima, u smislu stava 2. ovog člana, podrazumijevaju se lica koja ne podliježu vojnoj obaveznoj a na svoj zahtjev su primljena i stupila u Armiju.

Za vrijeme mira mogu se, radi obučavanja, dobrovoljno uključivati na vojne vježbe i druge oblike obuke jedinica, ustanova i stabova i lica koja nisu vojni obveznici.

Lica iz stava 2. ovog člana u pogledu prava i obaveza izjednačuju se sa vojnim licima odnosno vojnim obveznicima.

## Član 17.

U skladu sa planovima razvoja Armije i odlukama Predsjedništva Republike, Ministarstvo obrane:

1. utvrđuje planove školovanja, proizvodnja i unapređivanja aktivnih i rezervnih vojnih starješina za potrebe Armije;

2. utvrđuje plan regrutovanja i popune i brojni raspored regruta u Armiji;

3. utvrđuje godišnje planove školovanja i usavršavanja aktivnih i rezervnih vojnih starješina za potrebe Armije;

4. osigurava usklađenost i koordinaciju popune Armije i drugih nosilaca obrane;

5. obavlja i druge poslove u svezi sa popunom Armije i drugih nosilaca obrane vojnim obveznicima i materijalnim sredstvima iz popisa, koji su mu stavljeni u nadležnost.

## Član 18.

Raspored vojnih starješina na dužnosti vrše:

1. Predsjedništvo Republike - starješina na dužnosti komandanta bataljona, njemu ravnog ili višeg položaja; na prijedlog ministra obrane;

2. ministar obrane - na prijedlog načelnika Glavnog štaba oružanih snaga - svih ostalih starješina u Armiji i drugim nosiocima obrane.

## Član 19.

Regrutovanje i upućivanje regruta na službenje vojnog roka i upućivanje lica iz ratnog sastava na službu u Armiju, kao i raspored i preuzimanje materijalnih sredstava iz popisa za potrebe Armije, vrši se po propisima kojima se utvrđuju poslovi vojne obaveze i mobilizacije.

## IV - MOBILIZACIJA ORUŽANIH SNAGA

## Član 20.

U slučaju vanrednog stanja ili izvršenog napada na Republiku vrši se mobilizacija građana, oružanih snaga i drugih nosilaca obrane i materijalnih sredstava za potrebe obrane.

Mobilizacija se može vršiti i u slučaju ugroženosti mira u svijetu.

Radi provjeravanja mobilizacijske spremnosti pojedinih dijelova i drugih nosilaca obrane, mogu se vršiti mobilizacijske vježbe i probna mobilizacija.

Mobilizacijom, Armija ili njezini dijelovi prelaze na ratnu organizaciju i formaciju i dovode se u stanje pripravnosti i gotovosti za borbeno dejstvo po predviđenom planu.

## Član 21.

Mobilizaciju oružanih snaga odnosno njenih dijelova i drugih nosilaca obrane određenih Uredbom sa zakonskom snagom o obrani naređuje Predsjedništvo Republike.

Radi provjeravanja mobilizacijske spremnosti i borbene gotovosti oružanih snaga i drugih nosilaca obrane, odnosno radi obuke ratnih jedinica i drugih nosilaca obrane, odnosno radi obuke ratnih jedinica i ustanova, kao i radi učešća u zaštiti od elementarnih nepogoda i drugih nesreća određene jedinice i ustanove mogu se mobilizirati u miru, prema njihovoj ratnoj organizaciji i formaciji.

Mobilizaciju oružanih snaga odnosno njenih dijelova u smislu stava 2. ovog člana, naređuje ministar obrane, u skladu sa odlukom Predsjedništva Republike.

## Član 22.

Opća mobilizacija Armije i drugih nosilaca obrane obuhvata sve ratne jedinice i ustanove, a djelimična - određene jedinice i ustanove Armije.

## Član 23.

Mobilizacija Armije i drugih snaga obrane organizira se u skladu sa planom mobilizacijskog razvoja, a izvršava se po mobilizacijskim planovima ratnih jedinica i ustanova Armije.

## Član 24.

Za pripremanje i izvršavanje mobilizacije Armije odgovorni su:

1. ministar obrane - za pripremanje i izvršavanje mobilizacije Armije i za druge poslove iz djelokruga Ministarstva obrane;

2. starješine jedinica i ustanova Armije - za pripremanje i izvršavanje mobilizacije jedinica i ustanova Armije.

## Član 25.

Propise o pripremanju i izvršavanju mobilizacije Armije donosi ministar obrane.

## V - PRIPRAVNOST ORUŽANIH SNAGA

## Član 26.

Pripravnost oružanih snaga obuhvata poduzimanje mjera povećane borbene obuke, mobilizacijske, organizacijske, sigurnosne, propagandne i druge mjere i postupke koji su potrebni radi sprečavanja i otklanjanja opasnosti od iznenadnog napada na zemlju i druge opasnosti i radi povećanja gotovosti i spremnosti jedinica za izvršavanje borbenih zadataka.

## Član 27.

Pripravnost oružanih snaga poduzima se u slučaju vanrednog stanja u skladu sa odlukom Predsjedništva Republike.

## Član 28.

Poduzimanje određenih mjera pripravnosti jedinica i ustanova Armije na dijelu teritorije Republike ograđenom elementarnom ili drugom nesrećom, za čije je otklanjanje potrebna pomoć Armije naređuje ministar obrane ili starješina koja ovlašti ministar obrane.



## VI - UČEŠĆE ARMIIJE U ZAŠTITI I SPASAVANJU OD ELEMENTARNIH I DRUGIH NESREĆA

### Član 29.

Jedinice i ustanove Armije učestvuju u zaštiti i spasavanju od elementarnih nepogoda i drugih nesreća, u slučajevima u kojima je neophodna hitna intervencija i kad jedinice civilne zaštite i druge snage nisu u mogućnosti da otklone opasnost koja prijeti stanovništvu i materijalnim i drugim dobrima, ili posljedice elementarnih nepogoda i drugih nesreća.

Propise o pripremama i učešću jedinica Armije u zaštiti i spasavanju od elementarnih nepogoda i drugih nesreća donosi ministar obrane.

### Član 30.

Pozadinsko osiguranje Armije ostvaruju komande, štabovi, jedinice i ustanove Armije.

## VII - VOJNE ZASTAVE, OZNAKE PRIPADNOSTI ARMIIJI I OZNAKE ČINOVA I DUŽNOSTI

### Član 31.

Jedinice i ustanove Armije imaju svoju zastavu. Zastave jedinica i ustanova Armije ustanovljava i dodjeljuje Predsjedništvo Republike.

### Član 32.

Pripadnici Armije nose jedinstven znak pripadnosti Armiji - grb Republike Bosne i Hercegovine.

### Član 33.

Oznake vojnih činova jedinstvene su za Armiju.

U ratu - pripadnici Armije a u miru - ona lica koja nemaju odgovarajući čin vojnog starješine, nose jedinstvenu oznaku vojne dužnosti koju vrše.

Uniforme, oznake činova, oznake dužnosti i oznake pripadnosti rodovima i službama, propisuje Predsjedništvo Republike.

## VIII - JEZIK I PISMO U ARMIIJI

### Član 34.

U Armiji je u službenoj upotrebi jezik koji govore građani Republike u skladu sa Ustavom i zakonom.

Oba pisma, latinica i cirilica, ravnopravna su.

## IX - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

### Član 35.

Financiranje Armije vrši se iz republičkog budžeta i drugih prihoda, u skladu sa zakonom i drugim propisima.

### Član 36.

Kao dan formiranja Armije utvrđuje se 15. travnja 1992. godine, dan kada su se sve naoružane formacije u Republici objedinile u Teritorijalnu obranu Republike.

### Član 37.

Oficirima, mladim oficirima, građanskim licima i vojnicima bivše Jugoslovenske narodne armije, koji su prešli u sastav Teritorijalne obrane Republike do dana stupanja na snagu ove uredbe, dobrovoljno sa oružjem ili bez oružja, dobrovoljno van borbenih dejstava, osigurat će se služba u Armiji ili u poduzećima i drugim pravnim licima, zavisno od organizacijsko-formacijske strukture, broja formacijskih mjesta i broja jedinica koje će prema posebnoj odluci Predsjedništva Republike biti formirane.

### Član 38.

Nadležni organi Republike dužni su voditi racuna o racionalnom iskorišćenju nepokretnih i pokretnih vojnih objekata bivše Jugoslovenske narodne armije, koje je ona napustila i predala Republici.

Vojnostambeni fond bivše Jugoslovenske narodne armije na teritoriji Republike preuzet će Republika.

### Član 39.

Pod pojmom »druge strane obrane« i »drugi nosioci obrane« u smislu ove uredbe podrazumijevaju se snage i sredstva propisana Uredbom sa zakonskom snagom o obrani.

### Član 40.

Ministar obrane donijeće u roku od 30 dana, od dana stupanja na snagu ove uredbe propise i druge akte za izvršenje ove Uredbe.

### Član 41.

Do organiziranja Armije njenu funkciju, u skladu sa ovom Uredbom, vršće Teritorijalna obrana Republike Bosne i Hercegovine.

### Član 42.

Danom početka primjene ove Uredbe prestaje da važi:

1. Uredba o ukidanju dosadašnjeg Republičkog štaba Teritorijalne obrane i obrazovanje štaba Teritorijalne obrane Republike Bosne i Hercegovine (»Službeni list SRBiH«, broj 1/92);

2. Uredba sa zakonskom snagom o preuzimanju Zakona o službi u oružanim snagama i njegovoj primjeni u Republici Bosni i Hercegovini kao republičkog zakona (»Službeni list RBiH, broj 2/92);

3. Odluka o objedinjavanju svih naoružanih snaga na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine Pv. broj: 01.011-306/92 od 9. travnja 1992. godine.

### Član 43.

Ova uredba stupa na snagu odmah, a objaviće se u »Službenom listu RBiH«.

PR. Broj: 1163/92  
20. svibnja 1992. god.  
Sarajevo

Predsjednik  
Predsjedništva RBiH  
Alija Izetbegović, s. r.

## 55

Na osnovu Amandmana LI tačka 5. stav 3. na Ustav Republike Bosne i Hercegovine Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, na predlog Vlade Republike Bosne i Hercegovine donosi

## UREDBU

### SA ZAKONSKOM SNAGOM O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI PRIPADNIKA TERITORIJALNE OBRANE REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

#### Član 1.

Ovom uredbom reguliše se zdravstvena zaštita pripadnika teritorijalne obrane Republike Bosne i Hercegovine i članova njihove uže porodice.

#### Član 2.

Pripadnici Teritorijalne obrane Republike Bosne i Hercegovine ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu u obimu utvrđenom za radnike, u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (»Službeni list SRBiH«, br. 18/86, 17/89 i 38/90).

Članovi uže porodice pripadnika Teritorijalne obrane Republike Bosne i Hercegovine, ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu u obimu koji je utvrđen za članove uže porodice radnika.

Članovi uže porodice pripadnika Teritorijalne obrane Republike Bosne i Hercegovine smatraju se članovi uže porodice iz člana 32. stav 2. tačka 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

#### Član 3.

U slučaju bolesti i povrede pripadnici Teritorijalne obrane Republike Bosne i Hercegovine ostvaruju pravo na naknadu u iznosu od 100% od osnova za naknadu.



Osnov za naknadu čini naknada koju ostvaruje kao pripadnik Teritorijalne odbrane Republike Bosne i Hercegovine u mjesecu koji je prethodio nastupanju slučaja po kojem ostvaruje pravo na naknadu.

#### Član 4.

Ova uredba stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu RBiH«.

PR. broj: 1154/92  
14. maja 1992. godine  
Sarajevo

Predsjednik  
Predsjedništva Republike  
Bosne i Hercegovine  
Alija Izetbegović, s. r.

57

Na osnovu Amandmana LI tačka 5, stav 3. na Ustav Republike Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, na prijedlog Vlade Republike Bosne i Hercegovine, donosi

## UREDBU

### SA ZAKONSKOM SNAGOM O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DRŽAVNOJ UPRAVI

#### Član 1.

U Zakonu o državnoj upravi – Prečišćeni tekst (»Službeni list SRBiH«, br. 8/90, 22/90, 10/91 i 14/91) mijenja se i glasi:

»Radi ostvarivanja funkcija državne uprave u Socijalističkoj Republici Bosni i Hercegovini, u skladu sa Ustavom i jedinstvenim osnovama sistema državne uprave uređenim Zakonom o osnovama sistema državne uprave i o Saveznom izvršnom vijeću i saveznim organima uprave (»Službeni list SFRJ«, br. 23/78, 58/79, 21/82, 18/85, 37/88, 40/89, 72/89, 42/90, 74/90 i 35/91), ovim zakonom uređuje se ostvarivanje prava, dužnosti i odgovornosti izvršnih organa društveno-političkih zajednica i organa uprave u vršenju funkcija državne uprave i njihovi odnosi u vršenju tih funkcija, organizacija organa uprave društveno-političkih zajednica, osnovna pitanja o inspeksijskom nadzoru, opšta pitanja o povjeravanju javnih ovlaštenja preduzećima i drugim pravnim licima, rukovođenje organima uprave, sredstva za rad organa uprave, samoupravljanje radnika u radnim zajednicama organa uprave, radni odnosi radnika organa uprave, kao i druga pitanja od značaja za funkcionisanje organa uprave.«

#### Član 2.

U članu 2. u stavu 1. riječ »kolegijalni« briše se.

#### Član 3.

Član 3. mijenja se i glasi:

»Izvršni organi i organi uprave mogu, u okviru svojih prava i dužnosti, da ostvaruju saradnju sa preduzećima i drugim pravnim licima u pojedinim oblastima privrednih i društvenih djelatnosti kad je to od interesa za rad izvršnih organa i organa uprave.«

#### Član 4.

Članovi 4. do 7. brišu se.

#### Član 5.

U članu 9. u stavu 1. riječ »svog« briše se.

#### Član 6.

U članu 10. riječi: »radnim ljudima i«, riječi: »organizacijama udruženog rada i drugim samoupravnim organizacijama i zajednicama« i u sedmom redu iza riječi »interesa« zarez i riječi: »odnosno izvršavanje njihovih obaveza« brišu se.

#### Član 7.

U članu 13. u stavu 1. u osmom redu, riječi: »i stručnim« brišu se, iza riječi »organizacijama« zarez se zamjenjuje tačkom, a ostali dio teksta briše se.

#### Član 8.

U članu 15. riječi: »samoupravnim opštim aktima, odnosno«, brišu se.

#### Član 9.

Član 16. mijenja se i glasi:

»Prava, dužnosti, odgovornosti, organizacija i sastav Vlade Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada) uređuju se zakonom u skladu sa Ustavom, a izvršnih odbora opština (u daljem tekstu: izvršni odbor) zakonom i statutom opštine.«

56

Na osnovu Amandmana LI tačka 5, stav 3. na Ustav Republike Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, na predlog Vlade Republike Bosne i Hercegovine, donosi

## UREDBU

### SA ZAKONSKOM SNAGOM O PRAVU NA IZUZETNU PENZIJU ZA PRIPADNIKE SASTAVA TERITORIJALNE ODBRANE REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

#### Član 1.

Pripadnicima sastava Teritorijalne odbrane Republike Bosne i Hercegovine, može se priznati pravo na izuzetnu invalidsku penziju bez obzira da li ispunjavaju uslove za sticanje prava na penziju po Zakonu o osnovnim pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja koji je u skladu sa Uredbom sa zakonskom snagom o preuzimanju i primjenjivanju saveznih zakona koji se u Bosni i Hercegovini primjenjuju kao republički zakoni (»Službeni list SRBiH«, broj 2/92) i Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju (»Službeni list SRBiH«, br. 38/90 i 22/91) i odrediti penziju u većem iznosu od iznosa koji im pripada po odredbama ovih zakona.

Članovima porodice lica iz stava 1. ovog člana može se priznati pravo na izuzetnu porodičnu penziju, bez obzira da li ispunjavaju uslove za sticanje prava na porodičnu penziju po Zakonu o osnovnim pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja i Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju i odrediti penziju u većem iznosu od iznosa koji im pripada po odredbama ovih zakona.

Izuzetna penzija iz st. 1. i 2. ovog člana u vrijeme priznavanja ne može biti manja od dvostrukog iznosa prosječnog ličnog dohotka u Republici Bosni i Hercegovini u mjesecu koji prethodi mjesecu u kome se penzija priznaje i određuje.

O pravu i visini izuzetne penzije odlučuje Vlada Republike Bosne i Hercegovine.

Penzija iz ove uredbe uskladjuje se po odredbama Zakona o osnovnim pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja i opšteg akta Društvenog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Bosne i Hercegovine.

Republika Bosna i Hercegovina obezbjeđuje u republičkom budžetu sredstva za penzijsko i invalidsko osiguranje radi pokrivanja obaveza koje nastaju priznavanjem i uskladjivanjem penzija iz člana 1. ove uredbe.

#### Član 3.

Ova uredba stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu RBiH«.

PR. broj 1155/92  
Sarajevo, 14. maja 1992. godine

Predsjednik  
Predsjedništva RBiH  
Alija Izetbegović, s. r.



## Član 10.

U članu 19. u stavu 2. u četvrtom redu riječ »društvene«, riječ »samoupravnih« u osmom i desetim redu i riječ »samoupravnog« u 13. redu, brišu se.

Alineje 3. do 6. brišu se.

## Član 11.

U članu 24. u alineji 3. iza riječi »predloga« dodaju se riječi: »i podataka«.

## Član 12.

U članu 25. u alineji 1. u trećem redu riječ »društvene« i u petom redu riječ »samoupravnih« brišu se.

Alineje 2. do 4. brišu se.

Dosadašnje alineje 5. do 7. postaju alineje 2. do 4.

## Član 13.

U članu 28. u stavu 1. alineja 4. mijenja se i glasi:  
» - o stanju ostvarivanja prava i pravnih interesa građana«.

## Član 14.

U članu 30. riječi: »delegata i delegacija u vijećima skupštine« zamjenjuju se riječima: »odbornika u skupštinama opština, odnosno poslanika u Skupštini Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Skupština SRBiH)«.

## Član 15.

U članu 31. u stavu 1. riječ »vijeća« briše se.  
Stav 2. briše se.

## Član 16.

U članu 33. iza riječi »vijeća« dodaju se riječi: »Skupštine SRBiH, odnosno sjednica«, a u četvrtom redu iza riječi »skupštine« dodaje se riječ »opštine«.

## Član 17.

U članu 36. riječ »vijeća« briše se, a riječ »skupštine« zamjenjuje se riječju »skupštinu«.

## Član 18.

U članu 37. u stavu 1. u alineji 2. riječi: »delegacijama i delegatima« zamjenjuju se riječima: »odbornicima, odnosno poslanicima«, riječ »vijećima« briše se, a riječ »skupštine« zamjenjuje se riječju »skupštinu«.

## Član 19.

U članu 38. u stavu 2. u alineji 3. riječi: »članova kolegijalnih organa uprave«, brišu se.

## Član 20.

U članu 39. u stavu 1. u alineji 5. iza riječi »zajednica« zarez se zamjenjuje tačkom, a ostali dio teksta briše se.

U stavu 2. iza riječi »opštine« stavlja se tačka, a ostali dio teksta briše se.

## Član 21.

U članu 41. riječi: »članova kolegijalnih organa uprave«, brišu se.

## Član 22.

U članu 53. u alineji 2. riječi: »Republički sekretarijat za pravosuđe i upravu (u daljem tekstu: Republički sekretarijat)« zamjenjuju se riječima: »Ministarstvo za pravosuđe i upravu (u daljem tekstu: Ministarstvo)«.

U alineji 4. riječ »njihovih« briše se, a iza riječi »organa« dodaju se riječi: »tih društveno-političkih zajednica«.

## Član 23.

U članu 54. stav 3. briše se.

## Član 24.

U članu 61. u stavu 1. riječi: »zakone i druge savezne i republičke propise i opšte akte za čije je izvršavanje odgovoran«, zamjenjuju se riječima: »prava, dužnosti i odgovornosti

utvrđene ustavom, zakonom i drugim propisom«, a riječi: »tih propisa i opštih akata« zamjenjuju se riječima: »tih prava, dužnosti i odgovornosti«.

## Član 25.

U članu 62. stav 1. mijenja se i glasi:

»Ako opštinski organ uprave ne izvršava prava, dužnosti i odgovornosti utvrđene ustavom, zakonom i drugim propisom, republički organ uprave odgovoran za stanje u upravnoj oblasti dužan je da, neposredno ili preko ovlaštenog organa, izvršava ustav, zakon i druge propise dok ih opštinski organ uprave ne bude izvršavao.«

U stavu 2. u prvoj rečenici riječi: »propisa i opštih akata« zamjenjuju se riječima: »ustava, zakona i drugih propisa«.

## Član 26.

U članu 63. u stavu 1. riječi: »zakone i druge savezne i republičke propise i opšte akte« zamjenjuju se riječima: »ustav, zakone i druge propise«.

## Član 27.

U članu 67. u stavu 4. riječi: »republičkih organa uprave« zamjenjuju se riječju »ministarstava«, a riječi: »republički organ uprave« zamjenjuju se riječju »ministarstvo«.

## Član 28.

Iza člana 67. naziv odjeljka 7) mijenja se i glasi:

»7) Odnosi izvršnih organa i organa uprave prema preduzećima i drugim pravnim licima«.

## Član 29.

Član 69. mijenja se i glasi:

»Izvršni organi i organi uprave, u okviru svojih ovlaštenja, vrše prema preduzećima i drugim pravnim licima prava i dužnosti utvrđene ustavom i zakonom, odnosno na zakonu zasnovanoj odluci skupštine opštine.«

## Član 30.

U članu 71. u stavu 1. riječ »samoupravnim« briše se.

## Član 31.

Članovi 74. i 75. brišu se.

## Član 32.

Iza člana 75. odjeljak 8) Odnosi izvršnih organa i organa uprave prema društveno-političkim i društvenim organizacijama i udruženjima građana« i čl. 76. do 79. brišu se.

## Član 33.

U članu 85. u stavu 1. riječi »društveno-političkih organizacija«, brišu se.

## Član 34.

Iza člana 88. dodaje se novi odjeljak 8a) i novi čl. 88a, 88b, 88c, i 88d, koji glase:

»9a) Obezbjedjivanje izvršenja odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine.

## Član 88a.

Vlada obezbjeduje u slučaju potrebe izvršenje odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, preko republičkih organa uprave u čiji djelokrug, odnosno oblast društvenog života, spada pitanje na koje se ta odluka odnosi (u daljem tekstu: republički organ).

U slučaju iz prethodnog stava nadležni republički organ će, na osnovu naloga Vlade, obezbjediti izvršenje odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine.

## Član 88b.

Radi izvršenja rješenja donesenog na osnovu člana 390. Ustava SRBiH, republički organ donosi zaključak o izvršenju rješenja.

U zaključku iz prethodnog stava navede se sadržina rješenja Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, odrediti odgovorno lice u državnom organu ili drugom pravnom licu koje je dužno



da izvrši rješenje i utvrditi rok za dobrovoljno izvršenje rješenja, koji ne može biti kraći od 24 sata ni duži od tri dana.

Ako odgovorno lice iz prethodnog stava ne izvrši rješenje Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u utvrđenom roku republički organ obezbijediće izvršenje tog rješenja.

#### Član 88c.

Odgovorno lice u državnom organu ili drugom pravnom licu koje ne izvrši rješenje iz prethodnog člana ili onemogućiti ovlašteno lice u izvršenju ovog rješenja Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kazniće se za krivično djelo kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

#### Član 88d.

Odgovorno lice u državnom organu ili drugom pravnom licu koje primijeni zakon koji je po odluci Ustavnog suda Bosne i Hercegovine prestao da važi ili primijeni propis ili drugi opšti akt koji je Ustavni sud poništio ili ukinuo, kazniće se za krivično djelo kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

#### Član 35.

U članu 89. stavu 1. riječi: »delegacija i delegata« zamjenjuje se riječima: »odbornika, odnosno poslanika«.

#### Član 36.

Član 90. briše se.

#### Član 37.

U članu 91. riječ »inokosnog« briše se, u trećem redu iza riječi »uprave« zarez se zamjenjuje tačkom, a ostali dio teksta briše se.

#### Član 38.

Članovi 92. i 93. brišu se.

#### Član 39.

U članu 95. u stavu 1. riječi: »i društveno-političkih organizacija« brišu se.

#### Član 40.

Član 98. mijenja se i glasi:

»Za vršenje stručnih, tehničkih i drugih poslova za potrebe skupštine društvenopolitičke zajednice, izvršnog organa, organa uprave i drugih državnih organa, kao i za potrebe fondova i mjesnih zajednica, mogu se obrazovati određene zajedničke stručne, tehničke i druge službe.

Akt o obrazovanju službe iz prethodnog stava donosi skupština društveno-političke zajednice, u skladu sa prethodnim sporazumom organa, organizacija i zajednica za koje će se poslovi vršiti«.

#### Član 41.

U članu 102. u stavu 2. riječi: »Republički sekretar« zamjenjuje se riječju »Ministar«.

#### Član 42.

U članu 103. u stavu 1. riječ »inokosni« briše se.

U stavu 2. riječ »inokosni« zamjenjuje se riječju »opštinski«, a riječi: »i opštinske komisije, kao kolegijalni organi uprave« brišu se.

U stavu 4. riječi: »i opštinske komisije« brišu se.

#### Član 43.

U članu 104. u stavu 2. riječ »njenom« briše se, a iza riječi »odboru« dodaju se riječi: »tih opština«.

U stavu 3. u sedmom redu riječ »njihovim« briše se, a iza riječi »odborima« briše se tačka i dodaju riječi: »tih opština«.

#### Član 44.

U članu 109. stav 1. mijenja se i glasi:

Za vršenje upravnih i drugih stručnih poslova iz okvira prava i dužnosti Republike obrazuju se ministarstva i republičke uprave kao republički organi uprave.

U stavu 2. iza riječi: »zavodi« stavlja se zarez, riječ »i« briše se, a iza riječi »direkcije« dodaju se riječi: »i druge upravne organizacije«.

#### Član 45.

U članu 110. riječi: »Republički sekretarijat obrazuje se« zamjenjuje se riječima: »Ministarstvo se obrazuje«.

#### Član 46.

Član 111. briše se.

#### Član 47.

U članu 115. stav 1. mijenja se i glasi:

»U sastavu ministarstva mogu se obrazovati republičke uprave, republički zavodi, republičke direkcije i druge republičke upravne organizacije«.

U stavu 2. riječi: »republičkog organa uprave« zamjenjuju se riječju »ministarstva«, a riječi: »funkcionera koji rukovodi republičkim organom uprave« zamjenjuju se riječima: »ministra koji rukovodi ministarstvom«.

#### Član 48.

U članu 116. u stavu 1. riječi: »Funkcioner koji rukovodi republičkim organom uprave« zamjenjuje se riječju »Ministar«, a iza riječi »sastavu« dodaje se riječ »ministarstva«.

U stavu 2. riječi: »funkcioner koji rukovodi republičkim organom uprave« zamjenjuju se riječima: »ministar koji rukovodi ministarstvom«.

U stavu 3. riječi: »funkcioner koji rukovodi republičkim organom uprave« zamjenjuju se riječima: »ministar koji rukovodi ministarstvom«.

#### Član 49.

Član 121. briše se.

#### Član 50.

U članu 132. u stavu 2. riječ »samoupravnim« briše se.

#### Član 51.

U članu 142. riječi: »i društveno-političkim organizacijama« brišu se.

#### Član 52.

U članu 145. riječi: »Republički sekretarijat« zamjenjuju se riječju »Ministarstvo«.

#### Član 53.

U članu 152. u stavu 1. riječi: »republičkom sekretaru« zamjenjuju se riječju »ministru«.

U stavu 3. riječi: »republičkog sekretara« zamjenjuju se riječju »ministra«.

#### Član 54.

U članu 155. u stavu 1. riječi: »organizacijama udruženog rada i drugim samoupravnim organizacijama i zajednicama, društvenim organizacijama, udruženjima građana i drugim organizacijama (u daljem tekstu: »organizacije i zajednice koje vrše javna ovlaštenja«) zamjenjuje se riječima: »preduzećima i drugim pravnim licima«.

#### Član 55.

U članu 156. riječi: »društveno-političkim i društvenim organizacijama« brišu se.

#### Član 56.

Član 159. mijenja se i glasi:

»Ministarstvom rukovodi ministar.

Sekretarijatom rukovodi sekretar.

Upravom i upravnom organizacijom rukovodi direktor«.

#### Član 57.

U članu 161. u stavu 3. riječi: »društveno-političke organizacije« brišu se.

#### Član 58.

U članu 163. u stavu 1. iza riječi »imenuje« dodaju se riječi: »na četiri godine«.

#### Član 59.

U članu 167. riječi: »i članovi kolegijalnog organa uprave« brišu se.



## Član 60.

U članu 168. uvodna rečenica mijenja se i glasi:  
 »Funkcioner je politički odgovoran«.  
 U alineji 1. riječ »njeno« briše se.  
 U alineji 3. riječ »njeno« zamjenjuje se riječju »i«, iza riječi »organa« stavlja se tačka, a ostali dio teksta briše se.

## Član 61.

Članovi 170a. i 175a. brišu se.

## Član 62.

U članu 177. stav 1. mijenja se i glasi:  
 »Funkcioner koji rukovodi organom uprave, njegov zamjenik i rukovodeći radnik u organu uprave, ne mogu vršiti nikakvu djelatnost u drugom organu, preduzeću i drugom pravnom licu, niti obavljati djelatnost u vidu dopunskog zanimanja ličnim radom, odnosno ličnim radom i sredstvima u svojini građana i drugim oblicima svojine«.

U stavu 2. riječi: »delegata u skupštinama društveno-političkih zajednica, osim delegata« zamjenjuju se riječima: »odbornika, odnosno poslanika u skupštinama, osim odbornika odnosno poslanika«, riječi: »i samoupravnih interesnih« brišu se, iza riječi »zajednica«, dodaju se riječi: »i organima upravljanja fondova«, a riječi: »društveno-političkim i društvenim organizacijama« zamjenjuju se riječima: »sindikatu, političkim organizacijama i društvenim organizacijama i udruženjima građana«.

## Član 63.

Iza člana 177. dodaje se novi član 177a, koji glasi:

## »Član 177a.

Funkcioner, koji rukovodi organom uprave, njegov zamjenik i rukovodeći radnik u vršenju poslova i zadataka u organu uprave ne mogu se rukovoditi svojim političkim ubjedenjima, niti ih mogu izražavati i zastupati«.

## Član 64.

Iza člana 178. dodaje se novi član 178a, koji glasi:

## »Član 178a.

Ostavka, odnosno razrješenje izvršnog organa društveno-političke zajednice, povlači razrješenje funkcionera koji rukovodi organom uprave, njegovog zamjenika i rukovodećeg radnika u organu uprave.

Funkcioner koji rukovodi organom uprave, njegov zamjenik i rukovodeći radnik iz prethodnog stava ostaje na dužnosti do novog imenovanja, odnosno postavljenja funkcionera koji rukovodi organom uprave, njegovog zamjenika i rukovodećeg radnika.

Funkcioner koji rukovodi organom uprave, njegov zamjenik i rukovodeći radnik iz prethodnog stava, koji ne bude ponovo imenovan, odnosno postavljen, ostvaruje prava po odredbama čl. 164. i 175. Zakona o državnoj upravi«.

## Član 65.

U članu 181. stav 2. briše se.

Dosadašnji stav 3, koji postaje stav 2. mijenja se i glasi:  
 »Rukovodeći radnik daje svečanu izjavu pred funkcionerom koji rukovodi organom uprave u tekstu u kojem svečanu izjavu daje funkcioner iz prethodnog stava«.

## Član 66.

Član 182. mijenja se i glasi:

»Ministra imenuje i razrješava Skupština SRBiH na predlog predsjednika Vlade.

Direktora republičke uprave i direktora republičke upravne organizacije imenuje i razrješava Skupština SRBiH na predlog Vlade.

Zamjenika ministra i zamjenika funkcionera iz prethodnog stava imenuje i razrješava Skupština SRBiH na predlog Vlade.

Direktora republičke uprave i direktora republičke upravne organizacije u sastavu ministarstva postavlja i razrješava Vlada«.

## Član 67.

Članovi 183, 184. i 185. brišu se.

## Član 68.

U članu 186. u stavu 1. riječi: »republikom sekretaru« zamjenjuje se riječju »ministru«, a zarez i riječi: »odnosno predsjedniku republičkog komiteta« brišu se.

## Član 69.

U članu 187. st. 1. i 2. mijenjaju se i glase:

»U ministarstvu se može, u skladu sa pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji ministarstva, postaviti jedan ili više pomoćnika ministra i glavnih republičkih inspektora.

U ministarstvu se može, u skladu sa pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, postaviti jedan podsekretar.«

U st. 3. i 4. riječi: »funkcioner koji rukovodi republičkim organom uprave« zamjenjuju se riječju »ministar«.

U stavu 6. na kraju teksta iza riječi »organizacijama« tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: »a u republičkim upravama i glavnim republičkim inspektor«.

## Član 70.

U članu 188. stav 1. mijenja se i glasi:

»Podsekretara i pomoćnika ministra, pomoćnika funkcionera koji rukovodi drugim republičkim organom uprave ili republičkom upravnom organizacijom i glavnog republičkog inspektora, postavlja Vlada«.

## Član 71.

U članu 193. u stavu 3. na kraju teksta iza riječi »uprave« tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: »kao i izvještaj o izvršenju programa rada organa uprave«.

## Član 72.

U članu 201. stav 1. mijenja se i glasi:

»Sredstva za bruto lične dohotke čine sredstva za čiste lične dohotke i sredstva za poreze i doprinose iz bruto ličnog dohotka radnika i pripravnika, kao i druga sredstva koja se stiču na ime ličnog dohotka.«

## Član 73.

Član 203. mijenja se i glasi:

»Vrijednosti poslova i zadataka koje obavljaju ovlašćena službena lica u Ministarstvu za unutrašnje poslove i s njima izjednačeni radnici u kazneno-popravnim organizacijama, kao i poslove i zadatke kriptozasište i centara za obavještanje u organima uprave za narodnu odbranu utvrđuje se po osnovama i mjerilima iz prethodnog člana utvrđenim za poslove i zadatke istog stepena složenosti uvećana za 10% do 30%.

Propisom Vlade se, na predlog funkcionera koji rukovodi republičkim organom uprave u određenoj upravnoj oblasti, utvrđuje procenat uvećanja ličnog dohotka iz prethodnog stava.

Radnicima iz stava 1. ovog člana koji ostvaruju uvećane lične dohotke ne pripada naknada za rad duži od punog radnog vremena, rad noću, rad u dane sedmičnog odmora, za učešće na vježbama, u otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, kao i za obaveznu prisutnost i pripravnost.«

## Član 74.

U članu 219. u stavu 1. iza riječi »zajednice« zarez se zamjenjuje tačkom, a ostali dio teksta briše se.

U stavu 2. riječi: »društveno-političkoj organizaciji« zamjenjuju se riječima: »političkoj organizaciji«.

## Član 75.

U članu 226. u stavu 1. u šestom redu iza riječi »zajednice« zarez se zamjenjuje tačkom, a ostali dio teksta briše se.

## Član 76.

U članu 228. u stavu 1. riječi: »shodno propisima koji važe za izbor organa upravljanja u organizacijama udruženog rada« zamjenjuju se riječima: »u skladu sa zakonom«.

## Član 77.

U članu 230. alineja 3. briše se.



U alineji 11. iza riječi »organa« stavlja se tačka i zarez, a ostali dio teksta briše se.

Alineja 12. briše se.

Dosadašnje alineje 4. do 12. postaju alineje 3. do 11.

Član 78.

Član 231. briše se.

Član 79.

U članu 233. u stavu 2. alineja 3. briše se.

Alineja 7. mijenja se i glasi:

»– način ostvarivanja saradnje sa sindikatima;

Dosadašnje alineje 4. do 11. postaju alineje 3. do 10.

Član 80.

U članu 235. u stavu 1. riječi: »samoupravnim sporazumom ili drugim« brišu se.

Član 81.

U članu 238. u stavu 1. riječi: »protiv samoupravljanja« brišu se, a riječi: »dužnosti ili društvene svojine« zamjenjuju se riječima: »i druge odgovorne dužnosti i protiv imovine«.

Član 82.

Iza člana 255. dodaje se novi član 255a, koji glasi:

»Član 255a.

Radnik u organu uprave u vršenju poslova i zadataka ne može se rukovoditi svojim političkim ubjedenjima, niti ih može izražavati i zastupati.«

Član 83.

Član 256. mijenja se i glasi:

»Radnik organa uprave ne može raditi u drugom organu, preduzeću u drugom pravnom licu, kao ni obavljati djelatnost u vidu dopunskog zanimanja ličnim radom, odnosno ličnim radom i sredstvima u svojini građana i drugim oblicima svojine.«

Član 84.

U članu 258. riječi: »i ideološko-političkom« brišu se.

Član 85.

Član 268. mijenja se i glasi:

»Stručno obrazovanje i usavršavanje radnika organa uprave odnosi se na sticanje, dopunjavanje i usavršavanje stručnih znanja za rad na poslovima i zadacima organa uprave.«

Član 86.

U članu 293. u stavu 2. riječi: »i radnika koji su navršili 30 godina radnog staža (muškarci), odnosno 25 godina (žene), a koji su u toku godine svojim radom dali veći doprinos rezultatima rada organa uprave« brišu se.

Član 87.

U članu 296. u stavu 2. alineja 7. mijenja se i glasi:

»– bavljenje djelatnošću u vidu dopunskog zanimanja ličnim radom, odnosno ličnim radom sredstvima u svojini građana i drugim oblicima svojine u organu, preduzeću u drugom pravnom licu.«

Iza alineje 24. dodaje se nova alineja 25, koja glasi:

»– rukovođenje političkim ubjedenjima i izražavanje i zastupanje tih ubjedenja u izvršavanju poslova i zadataka organa uprave.«

Dosadašnje alineje 25. i 26. postaju alineje 26. i 27.

Član 88.

U članu 301. iza riječi »zajednice« briše se zarez i dodaje riječ »i«, a riječi: »i društveno-političke organizacije« brišu se.

Član 89.

U članu 324. u stavu 1. iza riječi »Radniku« stavlja se zarez i dodaje riječ »kao«.

Član 90.

Članovi 327. i 328. brišu se.

Član 91.

U članu 333. u stavu 1. iza riječi »zadataka« dodaju se riječi: »kao i modernizacije načina izvršavanja poslova i zadataka koja prouzrokuju smanjenje broja radnika.«

U stavu 3. riječ »skupština« briše se.

Član 92.

U članu 347. u stavu 3. riječi: »društvenim pravobraniocima samoupravljanja« brišu se.

Član 93.

U članu 348. riječi: »društvenih pravobranilaca samoupravljanja« brišu se, iza riječi »knjigovodstva« stavlja se zarez, riječ »i« briše se, a iza riječi: »odbranu« briše se zarez i dodaju riječi: »i stručne službe fondova.«

Član 94.

U članu 350. u stavu 1. u uvodnoj rečenici riječi: »1.000 do 10.000« zamjenjuju se riječima »10.000 do 50.000«.

U stavu 2. riječi: 500 do 2.000« zamjenjuju se riječima: »2.000 do 10.000«.

Član 95.

U članu 351. u stavu 1. riječi: »5.000 do 15.000« zamjenjuju se riječima: »15.000 do 50.000«.

U stavu 2. riječi: »1.000 do 5.000« zamjenjuju se riječima »5.000 do 10.000«.

Član 96.

U članu 352. u stavu 1. riječi: »1.000 do 10.000« zamjenjuju se riječima: »10.000 do 50.000«.

U stavu 2. riječi: »500 do 2.000« zamjenjuju se riječima: »2.000 do 10.000«.

Član 97.

U članu 353. riječi: »500 do 3.000« zamjenjuju se riječima: »3.000 do 10.000«.

Član 98.

U članu 362. riječi: »Republički sekretar« zamjenjuju se riječju »Ministar«.

Član 99.

U članu 365. u stavu 3. riječi: »31. maja 1991« zamjenjuju se riječima: »30. septembra 1992.«

Član 100.

Član 372. briše se.

Član 101.

U odredbama Zakona o državnoj upravi riječi: »izvršni organ skupštine društveno-političke zajednice« u različitim padežima zamjenjuju se riječima: »izvršni organ društveno-političke zajednice« u odgovarajućem padežu; riječi: »izvršni odbor skupštine« u različitim padežima zamjenjuju se riječima: »izvršni odbor opštine« u odgovarajućem padežu; riječi: »Izvršno vijeće« u različitim padežima zamjenjuju se riječju »Vlada« u odgovarajućem padežu, osim u odredbama čl. 365. i 373.; riječi: »organizacija i zajednica«, riječi: »organizacija udruženog rada, druga samoupravna organizacija i zajednica, društvena organizacija i udruženje građana«, riječi: »organizacija udruženog rada i druga samoupravna organizacija, društvena i druga organizacija«, u različitim padežima zamjenjuju se riječima: »preduzeća i druga pravna lica« u odgovarajućem padežu i riječi: »radni ljudi« u različitim padežima brišu se.

Član 102.

Danom stupanja na snagu ovog zakona razrješavaju se dužnosti funkcioneri i njihovi zamjenici koje je do 31. decembra 1990. godine imenovala Skupština SR BiH, odnosno funkcioneri, njihovi zamjenici i rukovodeći radnici koje je do 31. januara 1991. godine imenovala ili postavilo Izvršno vijeće Skupštine SR BiH.

Funkcioneri, njihovi zamjenici i rukovodeći radnici iz pre-



thodnog stava danom razrješenja od dužnosti ostvaruju prava po odredbama čl. 164. i 175. Zakona o državnoj upravi.

#### Član 103.

Vlad će donijeti propis iz člana 7. stav 2. ove Uredbe u toku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

#### Član 104.

Skupštine opština i izvršni odbori uskladiće svoje propise o organizaciji organa uprave sa odredbama ovog zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ove uredbe.

#### Član 105.

Ovlašćuje se Zakonodavno-pravna komisija Skupštine SR-BiH da utvrdi Novi prečišćeni tekst Zakona o državnoj upravi.

#### Član 106.

Ova uredba stupa na snagu odmah, a objaviće se u »Službenom listu RBiH«.

P. R. 1156/92  
14. maja 1992. godine  
Sarajevo

Predsjednik  
Predsjedništva RBiH  
Alija Izetbegović, s. r.

58

Na osnovu Amandmana LI tačka 5. stav 3. na Ustav Republike Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, na prijedlog Vlade Republike Bosne i Hercegovine, donosi

## UREDBU

### SA ZAKONSKOM SNAGOM O JAVNIM PREDUZEĆIMA

#### Član 1.

Preduzeća koja obavljaju djelatnosti proizvodnje i prometa određenih proizvoda i pružanja usluga koje su nazamenjiv uslov života i rada građana ili rada drugih preduzeća na određenom području ili ako je to neophodno za rad društveno-političke zajednice su preduzeća od posebnog društvenog interesa Republiki Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Republika) i osnivaju se i posluju kao javna preduzeća.

Osnivanje i poslovanje javnih preduzeća obavlja se u skladu sa propisima kojima se uređuju uslovi i način obavljanja tih djelatnosti i ovom uredbom.

#### Član 2.

Zakonom ili na zakonu zasnovanoj odluci skupštine društveno-političke zajednice, javno preduzeće može osnovati Republika, opština, grad Sarajevo ili dvije ili više opština.

Osnivač preduzeća iz prethodnog stava mogu biti i druga domaća pravna lica i strana pravna lica kao i domaća i strana fizička lica.

Medusobna prava i obaveze osnivača javnog preduzeća uređuju se ugovorom, koji se zaključuje u pismenoj formi.

#### Član 3.

Organizovanje javnih preduzeća vrši se na način kojim se obezbjeđuje poseban društveni interes, prvenstveno kroz tehničko-tehnoško jedinstvo, efikasnost i poslovanje, upravljanje i odlučivanje, otvorenost prema vlasničkoj transformaciji, tržišnosti u poslovanju, razvoj i usklađenost sopstvenog razvoja sa ukupnim privrednim razvojem, kvalitetno zadovoljavanje potreba korisnika proizvoda i usluga, funkcionalna povezanost sa drugim sistemima u zemlji i svijetu, zaštitu i unapređenje dobara od opšteg interesa i zaštitu životne sredine.

#### Član 4.

Sredstva kojima posluju javna preduzeća mogu biti u državnoj, privatnoj i mješovitoj svojini.

Sredstva za osnivanje javnog preduzeća obezbjeđuju osnivači.

Javna preduzeća ostvaruju prihod prodajom svojih proizvoda i vršenjem usluga.

#### Član 5.

Zakonom će se odrediti koja prirodna bogatstva i dobra od opšteg interesa i sredstva kojima posluje javno preduzeće su u državnoj svojini.

Na prirodnom bogatstvima i dobrima u opštoj upotrebi koja koriste, javna preduzeća imaju samo pravo korišćenja pod uslovima propisanim zakonom i ovom Uredbom.

Prava i obaveze društveno-političke zajednice i javnog preduzeća uređuju se aktom o osnivanju i ugovorom, zaključnim između izvršnog organa društveno-političke zajednice i javnog preduzeća.

#### Član 6.

Pravo upravljanja u javnim preduzećima društveno-politička zajednica ostvaruje srazmjerno uloženom kapitalu u javno preduzeće.

#### Član 7.

Akt o osnivanju javnih preduzeća sadrži naročito odredbe o:

- imenu osnivača,
- nadležnom organu koji zastupa osnivača, u slučaju kada je osnivač društveno-politička zajednica,
- djelatnostima, firmi, sjedištu,
- uslovima koje mora ispunjavati javno preduzeće radi obavljanja poslova zbog kojih je osnovano,
- sredstvima osnivača za osnivanje javnog preduzeća,
- unutrašnjem organizovanju, načinu i uslovima vršenja djelatnosti,
- izvorima i načinu finansiranja djelatnosti javnog preduzeća,
- organima upravljanja javnog preduzeća,
- međusobnim pravima i obavezama između osnivača i javnog preduzeća,
- odgovornosti javnog preduzeća za vršenje djelatnosti i naknade štete korisnicima proizvoda i usluga za njeno neizvršavanje,
- načinu formiranja cijena usluga, odnosno proizvoda,
- načinu formiranja dobiti,
- načinu raspodjele dobiti,
- načinu sanacije gubitaka,
- uslovima i načinu prestanka rada.

#### Član 8.

Radi poboljšanja racionalnosti i efikasnosti javno preduzeće može, uz saglasnost osnivača, za obavljanje pojedinih djelatnosti iz okvira predmeta svog poslovanja osnivati druga preduzeća pod uslovima utvrdjenim zakonom.

Racionalnost i efikasnost osnivanja preduzeća iz prethodnog stava utvrđuje se na osnovu elaborata o opravdanosti osnivanja.

Aktom o osnivanju preduzeća bliže će se urediti prava, obaveze i odgovornosti tog preduzeća i javnog preduzeća.

#### Član 9.

Javno preduzeće donosi svoje razvojne planove u skladu sa zakonom.

#### Član 10.

Organi upravljanja i rukovođenja javnog preduzeća su upravni odbor i direktor.

Ako se javno preduzeće organizuje kao preduzeće u mješovitoj svojini obrazuje se skupština javnog preduzeća u skladu sa zakonom i statutom javnog preduzeća.

#### Član 11.

Upravni odbor javnog preduzeća ima najmanje tri člana. Članove upravnog odbora imenuju osnivači srazmjerno osnivačkom udjelu u javno preduzeće.

Sastav, način imenovanja članova, trajanje mandata i način rada upravnog odbora uređuje se statutom javnog preduzeća.



## Član 12.

Upravni odbor javnog preduzeća:

- utvrđuje razvojnu i poslovnu politiku,
- donosi odluku o usvajanju planova razvoja i poslovanja
- odlučuje o statusnim promjenama,
- odlučuje o osnivanju drugih preduzeća i imenuje upravni odbor tih preduzeća uz saglasnost osnivača,
- odlučuje o smanjenju i povećanju osnivačkog kapitala,
- odlučuje o raspodjeli dobiti,
- donosi investicione odluke,
- odlučuje o kupovini dionica, odnosno udjela drugih preduzeća,
- usvaja izvještaj o poslovanju preduzeća i godišnji obračun,
- donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i
- vrši i druge poslove utvrđene statutom.

## Član 13.

Direktora javnog preduzeća imenuje i razrješava upravni odbor javnog preduzeća na osnovu javnog konkursa uz saglasnost izvršnog organa društveno-političke zajednice.

Lice koje nije dobilo saglasnost za direktora od strane izvršnog organa društveno-političke zajednice ne može na poslovnom konkursu biti izabrano za direktora, odnosno vršioca dužnosti direktora.

Izuzetno, u uslovima vanrednog stanja (neposredne ratne opasnosti) direktora, odnosno poslovodni organ javnog preduzeća organizovanog na nivou republike imenuje i razrješava Predsjedništvo Republike BiH na prijedlog Vlade Republike Bosne i Hercegovine.

Statutom javnog preduzeća uređić se način izbora i razrješavanja direktora.

## Član 14.

Direktor javnog preduzeća organizuje i rukovodi procesom rada i vodi poslovanje javnog preduzeća; zastupa i predstavlja preduzeće; predlaže osnovne poslovne politike, program rada i plan razvoja i preduzima mjere za njihovo sprovođenje; podnosi izvještaj o poslovanju i godišnji obračun; postavlja i razrješava radnike sa posebnim ovlaštenjima; predlaže unutrašnju organizaciju preduzeća; vrši i druge poslove određene zakonom i statutom.

## Član 15.

Skupštinu javnog preduzeća čine vlasnici uložnog kapitala, odnosno njihovi predstavnici.

Nadležnost, način izbora, rada i odlučivanja u skupštini uređuje se statutom javnog preduzeća.

## Član 16.

Radnici javnog preduzeća ostvaruju svoja prava upravljanja i odlučivanja u skladu sa zakonom, statutom i kolektivnim ugovorom.

## Član 17.

Javno preduzeće ima statut.

Statut javnog preduzeća donosi upravni odbor uz saglasnost izvršnog organa društveno-političke zajednice.

U skladu sa statutom, javno preduzeće može imati i druge opšte akte kojima se uređuju pitanja vezana za njegov rad i poslovanje.

Druge opšte akte iz prethodnog stava donosi upravni odbor javnog preduzeća, ako ovom uredbom ili statutom javnog preduzeća nije drugačije uređeno.

## Član 18.

Vlasnici kapitala učestvuju u raspodjeli dobiti, odnosno snošenju rizika i gubitaka srazmjerno svom udjelu u ukupnom kapitalu javnog preduzeća, na način i pod uslovima utvrđenim statutom i ugovorom.

## Član 19.

Skupština društveno-političke zajednice, organ ili institucija koju skupština društveno-političke zajednice, u skladu sa

zakonom, odnosno na zakonu zasnovanoj odluci skupštine društveno-političke zajednice ovlasti, imaju pravo kontrole ispunjavanja javnih interesa i zadataka zbog kojih je osnovano javno preduzeće, racionalnosti njegovog poslovanja, namjenskog trošenja sredstava i poslovnog uspjeha.

Kontrola iz prethodnog stava ostvaruje se podnošenjem i razmatranjem godišnjeg izvještaja o poslovanju javnog preduzeća.

Prije podnošenja godišnjeg izvještaja iz prethodnog stava obavezno se vrši revizija računovodstvenih iskaza javnog preduzeća saglasno zakonu, s tim da troškove revizije snosi javno preduzeće.

U cilju ostvarivanja kontrole iz stava 1. ovog člana podnošenje izvještaja obavezno je i u kraćim rokovima na zahtjev skupštine društveno-političke zajednice, odnosno osnivača.

## Član 20.

U slučaju poremećaja u poslovanju preduzeća, osnivač može preduzeti mjere kojima će obezbijediti uslove za nesmetano funkcionisanje rada preduzeća kao što su: promjena unutrašnje organizacije javnog preduzeća; ograničenja prava pojedinih dijelova da istupaju u pravnom prometu; ograničenja u pogledu raspolaganja određenim sredstvima; onemogućavanje nesavjesnog vršenja upravljačkih funkcija; zaštita od narušavanja poslovnog reda; zaštita od društveno-štetnih pojava i onemogućavanje pojava mita, korupcije i drugih zloupotreba. Osnivač može preduzeti u slučaju iz stava 1. ovog člana i druge mjere utvrđene zakonom.

## Član 21.

Za svoje obaveze javno preduzeće odgovara svim svojim sredstvima, odnosno imovinom, osim prirodnih bogatstava i dobara u opštoj upotrebi koja su mu data na korišćenje.

U slučaju nastupanja uslova za otvaranje i pokretanje stečajnog postupka nad javnim preduzećima koja se osnivaju i posluju isključivo sredstvima u državnoj svojini, društveno-politička zajednica odlučuje o preduzimanju mjera za obezbjeđenje uslova za nesmetan rad tih preduzeća.

Prirodna bogatstva i dobra u opštoj upotrebi koja su data na korišćenje javnom preduzeću iz prethodnog stava, ne mogu biti predmet prinudnog izvršenja za obaveze javnog preduzeća, a u slučaju stečaja ne ulaze u stečajnu masu.

## Član 22.

Postojeća javna preduzeća nastavljaju sa radom kao javna preduzeća, na način i pod uslovima utvrđenim aktom o osnivanju javnog preduzeća.

Akt o osnivanju, ugovori i drugi opšti akti utvrđeni ovom uredbom usklađić se sa odredbama ove uredbe u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ove uredbe.

## Član 23.

U postojećim javnim preduzećima izvršić se utvrđivanje veličine udjela državnog kapitala u imovini preduzeća sačinjavanjem bilansa u skladu sa zakonom.

Udio državnog kapitala iz stava 1. ovog člana koji predstavlja osnivački udjel u osnovanom javnom preduzeću utvrdić se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Bilans iz stava 1. ovog člana usvaja izvršni organ društveno-političke zajednice.

## Član 24.

Ova uredba stupa na snagu odmah, a objaviće se u »Službenom listu RBiH«.

P. R. 1157/92  
14. maja 1992. godine  
Sarajevo

Predsjednik  
Predsjedništva RBiH  
Alija Izetbegović, s.r.



## 59

Na osnovu Amandmana LI tačka 5. stav 3. na Ustav Republike Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, na prijedlog Vlade Republike Bosne i Hercegovine donosi

## UREDBU

## SA ZAKONSKOM SNAGOM O TRŽIŠNOJ INSPEKCIJI

## Član 1.

Ovom uredbom uređuje se inspekcijski nadzor nad izvršavanjem zakona, drugih propisa, opštih i pojedinačnih akata, normativa i standarda koji se primjenjuju na rad i poslovanje preduzeća, samostalnih radnji i drugih pravnih i fizičkih lica u oblastima proizvodnje, prometa roba i usluga u prometu, ugostiteljskih, turističkih, zanatskih, intelektualnih, agencijskih i drugih usluga, autorskih prava, kao i drugih oblika samostalnog privredivanja na području Republike Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Republika).

U oblastima iz prethodnog stava tržna inspekcija kontrolira:

- kvalitet proizvoda i usluga;
- cijene proizvoda i usluga;
- pravo na obavljanje djelatnosti, način vođenja i uslove pod kojima se obavljaju pojedine djelatnosti.

## Član 2.

Inspekcijski nadzor iz člana 1. ove uredbe vrše opštinski i republički organi uprave nadležni za poslove tržišne inspekcije, u skladu sa Zakonom o državnoj upravi - Prečišćeni tekst (»Službeni list SRBiH«, br. 8/90, 22/90, 10/91 i 14/91) i ovom uredbom.

## Član 3.

Zbog poremećaja u ostvarivanju razvoje i ekonomske politike i obezbjeđenja zaštite interesa Republike, organi iz prethodnog člana su ovlašćeni da vrše neposredan inspekcijski nadzor i iz nadležnosti Saveznog tržišnog inspektorata.

## Član 4.

Poslove tržišne inspekcije u Republici vrše opštinski i republički tržišni inspektori (u daljem tekstu: inspektori).

Za inspektora može se postaviti lice koje, pored drugih uslova utvrdjenih u skladu sa Zakonom o državnoj upravi, ispunjava i poseban uslov visoke stručne spreme: ekonomskog, pravnog, poljoprivrednog ili tehničkog smjera.

Izuzetno od odredaba stava 2. ovog člana opštinski tržišni inspektori koji imaju višu stručnu spremu: ekonomskog, pravnog, poljoprivrednog ili tehničkog smjera, a zatekli su se na dužnosti inspektora mogu ostati na toj dužnosti ili biti ponovno postavljeni u skladu sa zakonom pod uslovom da su poslovne tržišne inspekcije uspješno obavljali, a što cijeni izvršni organ skupštine opštine.

## Član 5.

U vršenju inspekcijskog nadzora preduzeća, samostalne radnje i druga pravna i fizička lica (u daljem tekstu: subjekat nadzora) dužna su u momentu vršenja nadzora, na zahtjev inspektora, bez odlaganja, omogućiti mu:

- uvid u rješenje o upisu u sudski registar, odnosno odobrenje za rad;
- pregled poslovnih i pripadajućih im prostorija i drugih prostorija koje služe ili mogu služiti za obavljanje odgovarajućih djelatnosti; poslovnih prostora i objekata; uređaja i opreme; instalacija i sklopova, kapaciteta mašina; procesa rada; poslovnju i tehničku dokumentaciju; poslovne knjige i druge evidencije i podatke; diskove sa informatičkim sistemima; isprave, druge dokumente i ugovore, uvozne deklaracije, fakture, zapisnike o izvršenim nivelacijama cijena, knjigovodstvenu i drugu dokumentaciju koja se odnosi na njihovo poslovanje; zatečene predmete i robu - bez obzira na namjenu i mjesto

gdje se nalaze; bilješke i drugu korespondenciju o poslovanju subjekata nadzora;

- pregled vozila - bez obzira na njihovu namjenu i svojina;
- uvid u ovlaštenje za upotrebu tuđe firme, žiga, znaka, oznake ili imena ili drugog spolnog obilježja za proizvode zatečene na skladištu ili u prodaji;
- uvid u plombe i uvjerenja o ispravnosti mjerila i važnost žiga na mjerilima;
- uvid u dokumentaciju o zatečenim radnicima, o svojstvu radnika u radnom odnosu i dokaze o ispunjavanju posebnih uslova za obavljanje određenih poslova i zadataka;
- uvid u dokaze o pravu na korišćenje autorskih prava, prava industrijske svojine i drugih potencijalnih i licencnih prava;
- uzimanje uzoraka radi vršenja analize;
- uvid u poslovne knjige koje se vode u skladu sa Zakonom o porezima građana (»Službeni list RBiH«, broj 18/91);
- uvid u i sve druge objekte i dokumenta koji su po ocjeni inspektora od značaja za inspekcijski nadzor.

## Član 6.

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor može koristiti usluge stručnih organizacija i stručnjaka.

Prema okolnostima slučaja, na zahtjev inspektora, nadležni organi Ministarstva unutrašnjih poslova RBiH dužni su mu obezbijediti ličnu zaštitu i pružiti pomoć u vršenju inspekcijskog nadzora.

## Član 7.

U postupku vršenja inspekcijskog nadzora inspektor: lasno zakonu i drugim propisima, može uzimati uzorke proizvoda radi davanja na analizu ovlaštenim stručnim organizacijama radi utvrđivanja stvarnog u odnosu na deklarirani kvantitet proizvoda.

U postupku uzimanja uzoraka subjekat nadzora dužan je obezbijediti učešće ovlaštenog lica i preduzimati potrebne radnje za čuvanje uzoraka do njihove otpreme ovlaštenoj stručnoj organizaciji.

Ako se analizom utvrdi da uzorak ne odgovara deklarisanom kvalitetu, troškove analize i troškove transporta uzorka snosi subjekat nadzora od koga je uzet uzorak.

U svakom slučaju troškovi sadržani u vrijednosti uzorka padaju na teret subjekta nadzora od koga je uzet uzorak.

O svakom uzorkovanju sastavlja se zapisnik.

## Član 8.

Ako prilikom inspekcijskog nadzora inspektor utvrdi da količina i vrsta uskladištene robe ili robe u prodaji ne odgovara vrsti i količini naznačene robe u raspoloživoj ulaznoj dokumentaciji, inspektor je ovlašten da izvrši popis zatečenih zaliha o trošku subjekta nadzora.

Popis robe se može vršiti i u slučajevima da inspektor osnovano sumnja: da je u objektu vršena nezakonita nivelacija cijena; da je zaprimljena neevidentirana roba; da u objektu ima uvoznih proizvoda za koje se ne zna ko je proizvođač uveo ili je u objektu zaprimljena roba čije porijeklo nije moguće utvrditi u momentu nadzora.

U trenutku inspekcijskog nadzora mora se obezbijediti i predočiti dokumentacija o svakom izvršenom popisu koji je sačinjen zbog izmjene cijena.

## Član 9.

Ako inspektor utvrdi da je povredom propisa ostvarena imovinska korist, dužan je da u svojoj prijavi ili zahtjevu nadležnom organu utvrdi visinu te imovinske koristi i zahtijevati da se od učionica ista oduzme.

Do privremene odluke nadležnog organa sredstva iz prethodnog stava se privremeno oduzimaju i stavljaju na poseban račun kod SDK na području opštine gdje je učinjeno djelo.

U slučaju iz st. 1. i 2. ovog člana inspektor je dužan da prati tok aktivnosti do izvršenja trajnog prenoša sredstava na određeni račun.

## Član 10.

Inspektor može privremeno oduzeti predmete sa kojima



onovano sumnja da je učinjeno krivično djelo, privredni pre-  
stup ili prekršaj.

Pod predmetima iz prethodnog stava podrazumijeva se i  
prevozno sredstvo u kome se vrši prevoz ili u kome se zateknu  
predmeti iz prethodnog stava.

O oduzetom predmetu inspektor izdaje potvrdu sa tačnim  
podacima o njegovoj vrsti, količini i tržišnoj vrijednosti, okol-  
nostima pod kojim je oduzet i naznakom propisa koji je povri-  
jeden.

Ako je oduzeti predmet podložen brzom kvarenju ili ako  
njegovo čuvanje iziskuje nesrazmjerne troškove, inspektor mo-  
že odrediti da se isti proda po nabavnoj cijeni istog ili sličnog  
predmeta na dan oduzimanja, o čemu je dužan obavijestiti or-  
gan nadležan za pokretanje postupka.

Ako se oduzeti predmeti iz stava 4. ovog člana ne mogu  
prodati ili se procijeni da bi troškovi čuvanja i prodaje bili u  
nesrazmjeri sa prodajnom vrijednošću istih, oduzeti predmeti  
mogu se bez naknade ustupiti humanitarnim ustanovama na  
području opštine.

#### Član 11.

Zabranjeno je ometanje ili sprečavanje inspeksijskog nad-  
zora na bilo koji način, naročito nasilnim metodama, upotre-  
bama sile ili prijetnjom da će se upotrebiti sila.

#### Član 12.

U slučaju da subjekat nadzora inspektora ne dozvoli vrše-  
nje ili ga onemoguću da izvrši inspeksijski nadzor, svojim rješe-  
njem inspektor će izreći upravnu mjeru zabrane vršenja djelat-  
nosti uz zatvaranje poslovnog objekta.

Zalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Radi obezbjeđenja dokaza saglasno sa odredbama stava 1.  
ovog člana inspektor može privremeno oduzeti potrebnu do-  
kumentaciju i predmete.

#### Član 13.

Inspektor može rješenjem odrediti privremeno zatvaranje  
poslovnog objekta u slučaju:

- kad se preventivnim mjerama ne može obezbijediti pri-  
mjena propisa u poslovnom objektu;
- kad se nedostaci koji su uočeni ne mogu otkloniti, a da  
istovremeno poslovni objekat radi;
- kad je u objektu zatečena roba bez dokumentacije o na-  
bavi i prijemu robe.

Zalba na rješenje iz stava 1. ovog člana ne odlaže izvršenje.

#### Član 14.

Inspektor može rješenjem privremeno zabraniti obavljanje  
određenih poslova u okviru dozvoljene djelatnosti ako utvrdi  
kršenje propisa u većem obimu, a do pravosnažne odluke nad-  
ležnog suda po podnesenom zahtjevu, odnosno prijavi.

Kršenjem propisa u većem obimu smatra se utvrđivanje  
povrede propisa kojim je ostvarena nezakonita imovinska ko-  
rist veća od 100.000 dinara ili ako se povredom propisa ugro-  
žava interes građana koji traže intervenciju inspekcije.

Zalba na rješenje iz stava 1. ovog člana ne odlaže izvršenje.

#### Član 15.

Inspektor ima pravo i dužnost da rješenjem, naročito nare-  
di:

- da se određene radnje izvrše ili prestanu da vrše ako se ti-  
me povrede propis čije se izvršenje nadzire;
- da se oštećenom vrati neopravdano naplaćen ili više na-  
plaćen iznos za robu ili uslugu;
- da se otklone nepravilnosti ili nedostaci koji su od utica-  
ja ili mogu biti od uticaja na pogoršavanje deklarisanog kva-  
litetu roba ili usluga;
- da se otklone utvrđene nepravilnosti u pogledu primjene  
propisa i opštih akata u poslovnim objektu u određenom ro-  
ku;
- da se otklone utvrđeni nedostaci u pogledu primjene propi-  
sa o minimalno-tehničkim uslovima poslovanja ili nedostaci  
koji su od uticaja na obavljanje dozvoljene djelatnosti u odre-  
đenom roku.

Zalba odlaže izvršenje rješenja.

Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana rješenjem se može  
odrediti da žalba ne odlaže izvršenje rješenja ako javni interes  
zahtijeva da se upravna mjera odmah izvrši, što u rješenju mo-  
ra biti posebno obrazloženo.

#### Član 16.

Ako je materijalnim propisom utvrđeno da se povredom  
propisa čini krivično djelo, privredni prestup ili prekršaj, in-  
spektor je dužan da odmah podnese prijavu, odnosno zahtjev  
za pokretanje odgovarajućeg postupka.

Postupci iz stava 1. ovog člana smatraju se hitnim i nadlež-  
ni organ je dužan donijeti odluku u roku od 30 dana po podni-  
jetoj prijavi.

Upravne mjere iz čl. 12. do 15. ovog zakona mogu trajati  
do otklanjanja uzroka za njihovo izricanje, a najduže do dono-  
šenja odluke nadležnog organa iz stava 1. ovog člana.

#### Član 17.

Ako inspektor utvrdi da se subjekat nadzora u svom poslo-  
vanju ne pridržava dobrih poslovnih običaja ili poslovnog mo-  
rala dužan je da podnese prijavu nadležnoj komori radi pokre-  
tanja postupka pred sudom časti.

#### Član 18.

Ko silom ili prijetnjom da će neposredno upotrijebiti silu,  
spriječiti inspektora da izvrši inspeksijski nadzor u okviru svo-  
jih ovlaštenja ili ga na isti način prinudi na vršenje inspekcio-  
nog nadzora, kazniće se za krivično djelo zatvorom do tri godi-  
ne.

Ako prilikom izvršenja djela iz stava 1. ovog člana učinilac  
uvrijedi ili zlostavi inspektora ili mu nanese laku tjelesnu po-  
vредu, ili prijeti upotrebom oružja kazniće se za krivično djelo  
zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

Za pokušaj djela iz stava 1. i 2. ovog člana kazniće se.

#### Član 19.

Novčanom kaznom od 45.000 do 450.000 dinara kazniće se  
za privredni prestup preduzeće i drugo pravno lice ako:

- ne omogući vršenje inspeksijskog nadzora u skladu sa  
članom 5. ove uredbе;
- ne izvrši rješenje inspektora donijeto u skladu sa ovim za-  
konom kad je određeno da žalba ne odlaže izvršenje;
- ometa inspeksijski nadzor;
- odbije predati dokumentaciju i druge dokaze ili predme-  
te i robu koji se privremeno oduzimaju;
- onemoguću popis zaliha;
- onemoguću uzimanje uzoraka ili ne preduzme radnje za  
uzimanje uzoraka na analizu;
- ne plati troškove analize;
- ne obezbijedi učestvovanje ovlaštenog lica u postupku  
uzorkovanja.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni pre-  
stup i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu  
novčanom kaznom u iznosu od 2.500 do 25.000 dinara.

#### Član 20.

Novčanom kaznom od 10.000 do 25.000 dinara kazniće se  
za prekršaj vlasnik samostalne radnje i lice koje obavlja sa-  
mostalnu djelatnost, bez osnivanja samostalne radnje i drugi  
građanin ako:

- ne omogući vršenje inspeksijskog nadzora u skladu sa  
članom 5. ovog zakona;
- ne izvrši rješenje inspektora donijeto u skladu sa ovim za-  
konom kad je određeno da žalba ne odlaže izvršenje;
- ometa inspeksijski nadzor;
- odbije predati dokumentaciju i druge dokaze ili predme-  
te i robu koji se privremeno oduzimaju;
- onemoguću popis zaliha;
- onemoguću uzimanje uzoraka ili ne preduzme radnje za  
uzimanje uzoraka na analizu;
- ne plati troškove analize;
- ne obezbijedi učestvovanje ovlaštenog lica u postupku  
uzorkovanja.

#### Član 21.

Novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 dinara kaznit će se



za prekršaj rukovodilac opštinskog organa uprave nadležan za poslove tržišne inspekcije ako u propisanom roku ne dostavi republičkom organu tržišne inspekcije mjesečni izvještaj o izvršenom inspekcijskom nadzoru.

Novčanom kaznom iz stava 1. ovog člana kazniče se za prekršaj inspektor ako ne podnese prijavu nadležnoj komori radi pokretanja postupka pred sudom časti.

#### Član 22.

Inspektor može izreći i naplatiti kaznu na licu mjesta, ukoliko je to zakonom ili drugim propisom utvrđeno.

Kod izricanja kazne na licu mjesta ne sačinjava se zapisnik, ali se obavezno izdaje potvrda koja mora da sadrži: iznos kazne, odredbu propisa koji je povrijeđen, lice kome se kazna izriče, datum i mjesto izricanja kazne i potpis inspektora.

#### Član 23.

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje da važi Zakon o tržišnoj inspekciji (»Službeni list SRBiH«, br. 17/75 i 28/81) i odredbe čl. 32. do 35. Zakona o turističkoj i ugostiteljskoj djelatnosti (»Službeni list SRBiH«, broj 21/87).

#### Član 24.

Ova uredba stupa na snagu odmah, a objaviće se u »Službenom listu RBiH«.

P.R. 1158/92  
14. maja 1992. godine  
Sarajevo

Predsjednik  
Predsjedništva RBiH  
Alija Izetbegović, s.r.

## 60

Na osnovu Amandmana LI tačka 5. stav 3. na Ustav Republike Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, na prijedlog Vlade Republike Bosne i Hercegovine donosi

## UREDBU

### SA ZAKONSKOM SNAGOM O PUTNIM ISPRAVAMA DRŽAVLJANA REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

#### I – OPŠTE ODREDBE

##### Član 1.

Državljanin Republike Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Republika) ima pravo na putnu ispravu pod uslovima propisanim ovom uredbom.

Putna isprava je javna isprava kojom se dokazuje identitet i državljanstvo Republike.

##### Član 2.

Vlada Republike Bosne i Hercegovine može na principu reciprociteta odrediti:

1) da za putovanje u pojedine države putna isprava nije potrebna

2) da je za putovanje u pojedine države potrebna i viza. U slučaju iz tačke 1. stava 1. ovog člana Vlada Republike Bosne i Hercegovine određuje vrstu isprave koja će služiti kao zamjena za putnu ispravu.

#### II – VRSTE PUTNIH ISPRAVA I VIZA

##### Član 3.

Putne isprave su: pasoš, zajednički pasoš, diplomatski pasoš, službeni pasoš i putni list, kao i putne isprave koje se izdaju na osnovu međunarodnog ugovora.

Gradanin može imati samo jednu putnu ispravu iste vrste.

##### Član 4.

Pasoš se izdaje za neograničen broj putovanja u inostranstvo.

##### Član 5.

Lice mlađe od 14 godina (u daljem tekstu: dijete), ako nema vlastiti pasoš, može se na zahtjev roditelja ili drugog zakonskog zastupnika upisati u pasoš jednog ili oba roditelja ili zakonskog zastupnika.

Upis djeteta u pasoš roditelja poništiti će se po službenoj dužnosti kada djetetu bude izdat vlastiti pasoš.

##### Član 6.

Dijete može putovati u inostranstvo samo u pratnji roditelja ili drugog zakonskog zastupnika ili uz njihovu saglasnost u pratnji druge osobe.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana mora biti ovjerena od nadležnog organa uprave.

##### Član 7.

Zajednički pasoš izdaje se grupi od najmanje pet a najviše 50 lica, za jedno putovanje u jednu ili više određenih država.

Lica upisana u zajednički pasoš moraju prilikom putovanja imati ispravu o identitetu, a voda puta pasoš.

##### Član 8.

Putni list izdaje se građaninu koji boravi u inostranstvu bez putne isprave, radi povratka u Republiku.

Istim putnim listom mogu se koristiti bračni drug i djeca korisnika putnog lista, ako su upisani u putni list u koji su uništile njihove fotografije.

##### Član 9.

Diplomatski pasoš i službeni pasoš izdaju se radi osiguranja određene zaštite u obavljanju službenog zadatka prilikom putovanja u inostranstvo.

Pasoš iz stava 1. ovog člana važi za neograničen broj putovanja, do opoziva.

Diplomatski pasoš i službeni pasoš može se izdati i članu uže porodice lica koje posjeduju takav pasoš, a koji živi s njim u zajedničkom domaćinstvu. Članom uže porodice u smislu ove odredbe smatraju se bračni drug i djeca.

##### Član 10.

Pomorska knjižica i brodska knjižica, ako je u te knjižice unijeta viza, služi ukrcanom članu posade kao putna isprava za putovanje u inostranstvo ili za putovanje u inostranstvo radi ukrcavanja na brod, ili za povratak u Republiku, po iskrcavanju sa broda.

##### Član 11.

Viza je odobrenje za putovanje u inostranstvo koja se u slučajevima utvrđenim ovom uredbom unosi u putnu ispravu.

Viza se izdaje za jedno ili više putovanja u državu koje su u vizi naznačene.

Odredbe ove uredbe o rokovima važenja putnih isprava, nadležnosti za izdavanje, postupak izdavanja, odbijanja zahtjeva ili oduzimanja putne isprave, primjenjuju se na odgovarajući način i na vize, ukoliko ovom uredbom nije drugačije određeno.

#### III – ROKOVI VAŽENJA PUTNIH ISPRAVA

##### Član 12.

Pasoš se izdaje sa rokom važenja od deset godina. Licima mlađim od 27 godina, pasoš se izdaje sa rokom važenja od pet godina, a djeci s rokom važenja od dvije godine.

##### Član 13.

Zajednički pasoš izdaje se sa rokom važenja koji je potreban za putovanje u inostranstvo, ali ne dužim od jedne godine.

##### Član 14.

Putni list izdaje se s rokom važenja koji je potreban za povratak u Republiku, ali ne dužim od 30 dana.

##### Član 15.

Diplomatski pasoš i službeni pasoš izdaju se s rokom važenja do pet godina.



## Član 16.

Viza na pomorsku odnosno brodsku knjižicu izdaje se s rokom važenja propisanim u članu 12. ove uredbe.

## Član 17.

Pasoš se može izdati i s kraćim rokom važenja od rokova utvrdjenih u članu 12. ove uredbe, u slučajevima:

- 1) iz člana 31. ove uredbe ako je to u svom odobrenju odredio nadležni organ za narodnu odbranu.
  - 2) iz člana 33. stav 1. tač. 1. i 2. ove uredbe, ako nadležni sud, a nadležni organ za narodnu odbranu iz tačke 3. utvrdi da za to postoje naročito opravdani razlozi, i to odobri.
- U slučajevima iz stava 1. ovog člana, putna isprava se može izdati za jedno ili više putovanja u jednu ili više država sa rokom važenja koji odredi nadležni sud ili organ za narodnu odbranu.

## IV - NADLEŽNOST ZA IZDAVANJE PUTNIH ISPRAVA

## Član 18.

Pasoš, zajednički pasoš i vizu na te pasoše izdaje nadležni organ za unutrašnje poslove, prema mjestu prebivališta podnosioca zahtjeva (u daljem tekstu: nadležni organ).

Izuzetno, u hitnim slučajevima (liječenje, bolest, smrt člana uže porodice, neodložan službeni put) pasoš može izdati i nadležni organ na čijem području podnosilac zahtjeva nema prebivalište.

## Član 19.

Vizu na pomorsku knjižicu i brodarsku knjižicu i vizu na putnu ispravu službenog osoblja u međunarodnom prometu izdatu na osnovu međunarodnog ugovora izdaje nadležni organ na čijem se području nalazi sjedište ili prebivalište podnosioca zahtjeva.

## Član 20.

Diplomatski pasoš i službeni pasoš izdaje Ministarstvo za strane poslove, uz saglasnost Ministarstva za unutrašnje poslove.

## Član 21.

Gradaninu koji u inostranstvu neprekidno boravi duže od tri mjeseca, pasoš može izdati i diplomatsko ili konzularno predstavništvo Republike u inostranstvu na čijem području građanin boravi.

Izuzetno, od odredbe stava 1. ovog člana, građaninu kojem je u inostranstvu nestala putna isprava, a neophodno je da ostane u inostranstvu duže od 30 dana, radi liječenja, službenog posla, školovanja, specijalizacije ili iz drugih opravdanih razloga, pasoš može izdati diplomatsko ili konzularno predstavništvo Republike u inostranstvu, na čijem području građanin boravi.

## Član 22.

Putni list izdaje diplomatsko ili konzularno predstavništvo Republike u inostranstvu, na čijem području građanin boravi.

## V - POSTUPAK IZDAVANJA PUTNIH ISPRAVA

## Član 23.

Putna isprava i vize izdaju se na propisanim obrascima.

## Član 24.

Obrazac putne isprave sadrži naročito: naziv Republike Bosne i Hercegovine, s utisnutim grbom Republike Bosne i Hercegovine, natpis naziva vrste putne isprave, oznaku serije i serijski broj, datum izdavanja i rok važenja putne isprave, mjesto za naziv i pečat nadležnog organa koji je putnu ispravu izdao, te mjesto za potpis službene osobe, prostor za fotografiju i vlastoručni potpis.

Druge potrebne sadržaje putne isprave propisuje nadležni organ.

## Član 25.

Obrasci putnih isprava štampaju se na jeziku i pismu naroda Republike, koji je u službenoj upotrebi, kao i na engleskom i francuskom jeziku.

## Član 26.

Zahtjev za izdavanje putne isprave podnosi se na propisanom obrascu.

Pasoš, zajednički pasoš i putni list izdaje se na lični zahtjev, a diplomatski pasoš i službeni pasoš na zahtjev nadležnog državnog organa.

U zahtjevu za izdavanje putne isprave moraju se dati tačni i istiniti podaci.

## Član 27.

Zahtjev za izdavanje pasoša, zajedničkog pasoša i putnog lista može se podnijeti i putem punomoćnika.

Za maloljetna odnosno poslovno nesposobna lica zahtjev za izdavanje putne isprave podnosi jedan od roditelja odnosno drugi zakonski zastupnik.

## Član 28.

Zahtjev za izdavanje putne isprave sadrži podatke koji se upisuju u putnu ispravu.

Za građane koji privremeno ili stalno borave u inostranstvu, zahtjev za izdavanje putne isprave sadrži i podatke o mjestu i državi prebivališta odnosno boravišta u inostranstvu.

Zahtjev za izdavanje zajedničkog pasoša sadrži i podatak o predviđenom vremenu boravka u inostranstvu.

Zahtjev za izdavanje vize, pored podataka koje sadrži zahtjev za izdavanje putne isprave, sadrži i podatak o državi i vremenu za koji se viza traži.

## Član 29.

Uz zahtjev za izdavanje pasoša, zajedničkog pasoša i putnog lista, podnosilac zahtjeva daje na uvid ličnu kartu ili drugu ispravu iz koje se može utvrditi njegov identitet i državljanstvo.

## Član 30.

Uz zahtjev za izdavanje putne isprave i putnog lista prilaže se dvije fotografije propisane veličine, koje vjerno prikazuju podnosioca zahtjeva.

Uz zahtjev iz stava 1. ove uredbe prilaže se putna isprava čiji je rok važenja istekao i koji ne može služiti svojoj namjeni.

Putna isprava iz stava 2. ovog člana poništiti će se.

## Član 31.

Vojni obveznik - regrut, uz zahtjev za izdavanje putne isprave dužan je priložiti odobrenje za putovanje predviđeno propisima o vojnoj obavez.

Smetnje za izdavanje putne isprave u pogledu vojne obaveze propisuje ministar za narodnu odbranu.

## Član 32.

Zahtjev za izdavanje putne isprave nadležni organ dužan je riješiti u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, u hitnim slučajevima (liječenje u inostranstvu, smrt ili bolest člana porodice, neodložan službeni put ili iz drugih opravdanih razloga) nadležni organ dužan je putnu ispravu izdati odmah, a najkasnije u roku od 24 časa od podnošenja zahtjeva.

## Član 33.

Zahtjev za izdavanje putne isprave i vize odbije se u slučajevima kada postoji osnovana sumnja da će podnosilac zahtjeva:

- 1) izbjeci prisustvo u krivičnom postupku ili izvršenje presude kojom mu je izrečena kazna zatvora u trajanju dužem od tri mjeseca ili zaštitne mjere obaveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi - na zahtjev nadležnog suda;

- 2) izbjeci izvršenje dospjele imovinsko-pravne obaveze iz bračnog odnosa ili odnosa roditelja i djece, poreske obaveze ili druge zakonom utvrđene imovinsko-pravne obaveze, za koju postoji izvršni naslov - na zahtjev nadležnog suda;

- 3) izbjeci vojnu obavezu ili ako za to postoje drugi razlozi predviđeni propisima o vojnoj obavez i odnosno službi u oru-



anim snagama - na zahtjev organa nadležnog za narodnu odbranu.

Zahtjev za izdavanje putne isprave može se odbiti:

1) ako postoji opravdana sumnja da će podnosilac zahtjeva djelovati protivno propisima o zabrani ili ograničenju uvoza, izvoza, transporta ili rasturanja opojnih sredstava, ili protivno carinskim propisima odnosno, propisima o vanjskoj trgovini.

2) ako je to neophodno radi sprečavanja terorističke i druge djelatnosti usmjerene na nasilnu promjenu ustavom utvrđenog državnog i društvenog uređenja Republike.

Zahtjev za izdavanje vize odbije se i u slučaju kada u zemlji za koju se viza traži vlada epidemija zaraznih bolesti.

Izdavanje putnog lista ne može se odbiti.

#### Član 34.

Putna isprava će se oduzeti kada nadležni organ utvrdi da postoje razlozi iz člana 33. st. 1. i 2. ove uredbе.

Putna isprava će se oduzeti licu kojem je prestalo državljanstvo Republike.

Rješenje o oduzimanju putne isprave iz stava 1. ovog člana donosi organ nadležan za izdavanje putne isprave.

Žalba protiv rješenja iz stava 3. ovog člana, ne zadržava izvršenje rješenja.

#### Član 35.

Rješenje o odbijanju zahtjeva za izdavanje putne isprave i vize kao i o oduzimanju putne isprave mora se obrazložiti.

#### Član 36.

O svim činjenicama koje za posljedicu imaju prestanak razloga za odbijanje zahtjeva za izdavanje putne isprave nadležni sud odnosno nadležni organ za narodnu odbranu, dužni su odmah obavijestiti organ nadležan za izdavanje putne isprave.

Smatraće se da su prestali razlozi za odbijanje zahtjeva za izdavanje odnosno za oduzimanje putne isprave iz člana 33. stav 1. ove uredbе, ako nadležni sud odnosno nadležni organ ne obnovi zahtjev za odbijanje zahtjeva za izdavanje putne isprave poslije isteka jedne godine od dana podnošenja toga zahtjeva.

Organ nadležan za izdavanje putne isprave preispitaće najmanje jednom godišnje, postoje li i dalje razlozi za odbijanje zahtjeva za izdavanje putne isprave iz člana 33. stav 2. ove uredbе i o tome će obavijestiti lice kojem je zahtjev odbijen, odnosno putna isprava oduzeta.

#### Član 37.

O žalbi protiv rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje odnosno oduzimanje putne isprave koje je donijelo diplomatsko ili konzularno predstavništvo Republike u inostranstvu, rješava Komisija Ministarstva za unutrašnje poslove, koju imenuje ministar posebnim rješenjem.

### VI NESTANAK PUTNE ISPRAVE

#### Član 38.

Gradanin je dužan bez odlaganja prijaviti nestanak putne isprave ili njeno pronalaženje. Nestanak ili pronalaženje putne isprave prijavljuje se nadležnom organu ako je putna isprava nestala ili pronađena u Republici odnosno najbližem diplomatskom ili konzularnom predstavništvu Republike u inostranstvu, ako je putna isprava nestala ili pronađena u inostranstvu.

Nadležni organ će nestalu putnu ispravu rješenjem proglasiti nevažećom.

Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana žalba nije dozvoljena. Rješenje iz stava 2. ovog člana objavljuje se u »Službenom listu RBiH« o trošku stranke.

Gradanin ne smije dati svoju putnu ispravu drugom da se njom posluži niti se poslužiti tuđom putnom ispravom kao svojom.

### VII EVIDENCIJA PUTNIH ISPRAVA I KORIŠĆENJE PODATAKA

#### Član 39.

Evidenciju putnih isprava vodi nadležni organ koji je izdao putnu ispravu.

Evidencija putnih isprava sadrži naročito: fotografiju, opis korisnika putne isprave i postupkom uvjetovane napomene za obradu podataka.

Druge sadržaje evidencije iz stava 1. ovog člana propisuje nadležni organ.

#### Član 40.

Nadležni organ može podatke iz evidencije putnih isprava prikupljati, prosljeđivati, obrađivati i koristiti samo u skladu sa zakonom, drugim propisima i opštim aktima.

Nadležni organ će podatke iz evidencije putnih isprava dati drugim državnim organima pod uslovom:

1) da je državni organ koji traži podatke na osnovu zakona ili drugog propisa ovlašten da traži, odnosno primi takve podatke,

2) da državni organ koji traži podatke, bez istih ne bi mogao obavljati svoje zadatke i

3) da te podatke nije moguće na drugi način pribaviti ili da ih je moguće pribaviti samo uz nesrazmjerno visok trošak.

#### Član 41.

Obrascе putnih isprava izrađuje preduzeće ili ustanove koje su to ovlasti ministar za unutrašnje poslove.

### VIII KAZNE NE ODREDBE

#### Član 42.

Novčanom kaznom od 15.000 do 50.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana kazniće se za prekršaj ko:

1) odvede u inostranstvo dijete bez ovjere - saglasnosti roditelja ili drugog zakonskog zastupnika (član 7.1.);

2) davanjem neistinitih podataka izdavanju od nadležnog organa izdavanje putne isprave ili vize i posluži se takvom putnom ispravom ili vizom (član 26. stav 3.);

3) pređe državnu granicu bez putne isprave kada mu je odbijen zahtjev za izdavanje putne isprave ili mu je putna isprava oduzeta;

4) svojoj putnu ispravu da drugome da se njome posluži ili se tuđom putnom ispravom posluži kao svojom (član 38. stav 5.); kaznit će se i za pokušaj prekršaja iz stava 1. ovog člana.

Za prekršaj iz tačke 2. 3. i 4. stava 1. ovog člana može se izreći zabrana izdavanja putne isprave do tri godine.

#### Član 43.

Novčanom kaznom od 10.000 do 30.000 kazniće se se za prekršaj:

1) ko putuje bez pasoša ili bez vize u zemlje za koje je viza potrebna (član 2. stav 1. i član 3. stav 1. tačka 2.);

2) ko bez odlaganja ne prijavi nestanak ili pronalazak putne isprave (član 37. stav. 1.).

### IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

#### Član 44.

Ovlašćuje se ministar za unutrašnje poslove da propiše:

1) obrazac pasoša, zajedničkog pasoša, putnog lista i vize,

2) obrazac zahtjeva za izdavanje pasoša, zajedničkog pasoša i vize,

3) način vođenja evidencije o izdatim pasošima, zajedničkim pasošima i vizama i način vođenja registra nestalih putnih isprava,

4) utvrdi cijenu obrazaca putnih i drugih isprava državljanstva Republike,

5) način vođenja evidencije o izdatim diplomatskim pasošima ili službenim pasošima i o izdatim vizama na te pasoše.

#### Član 45.

Ovlašćuje se ministar unutrašnjih poslova da uz saglasnost ministra inostranih poslova propiše način vođenja evidencije o izdatim putnim ispravama u diplomatskim i konzularnim predstavništvima Republike.

#### Član 46.

Ovlašćuje se ministar inostranih poslova da uz saglasnost ministra unutrašnjih poslova propiše:



1) obrazac diplomatskog pasoša, službenog pasoša i vize  
koja se izdaje na te pasoše,

2) obrazac zahtjeva za izdavanje pasoša i vize u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu Republike.

#### PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

##### Član 47.

Propise za izvršavanje ove uredbe ministri koji su ovim zakonom ovlašteni za njihovo donošenje, donijet će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove uredbe.

##### Član 48.

Putne isprave i vize izdate prije dana stupanja na snagu ove uredbe važe do roka važenja navedenog u putnoj ispravi, a najduže godinu dana od dana stupanja na snagu ove uredbe.

##### Član 49.

Postupak rješavanja zahtjeva za izdavanje putnih isprava i viza pokrenut do dana stupanja na snagu ove uredbe dovršiće se po odredbama ove uredbe.

##### Član 50.

Ova uredba stupa na snagu odmah, a objaviće se u »Službenom listu RBiH«.

PR. br. 1162/92  
15. maja 1992. godine  
Sarajevo

PREDSJEDNIK  
PREDSJEDNIŠTVA  
REPUBLIKE BiH  
Alija Izetbegović, s.r.

61

Na osnovu Amandmana LI tačka 5, stav 3. na Ustav Republike Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, d o n o s i

## UREDBU

### SA ZAKONSKOM SNAGOM O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O RADIO-TELEVIZIJI SARAJEVO

#### Član 1.

Naziv Zakona o radio-televiziji Sarajevo (»Službeni list SRBiH«, br. 21/90, 10/91 i 24/91) mijenja se i glasi: »Radio-televizija Bosne i Hercegovine.«

#### Član 2.

U članu 1. riječi: »Radio-televizija Sarajevo« zamjenjuju se riječima: »Radio-televizija Bosne i Hercegovine«, a riječi u zagradi »RTSA« zamjenjuju se riječima: »RTBiH«.

#### Član 3.

U čl. 2. do 21., čl. 23. do 26., čl. 29. do 33. i članu 35, 37, 39, 41. i 42. riječi: »RTSA« zamjenjuju se riječima: »RTBiH«.

#### Član 4.

Ova uredba stupa na snagu odmah, a objaviće se u »Službenom listu RBiH«.

PR. 1164/92  
10. maja 1992. godine  
Sarajevo

Predsjednik Predsjedništva  
Republike BiH

Alija Izetbegović, s. r.

62

Na osnovu Amandmana LI, tačka 5, stav 3. na Ustav Republike Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 16. maja 1992. godine donosi

## UREDBU

### SA ZAKONSKOM SNAGOM O IMENOVANJU REPUBLIČKIH POVJERENIKA

#### Član 1.

Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine može imenovati republičke povjerenike.

#### Član 2.

Republički povjerenici u opštinskim i gradskim zajednicama imenuju se ukoliko opštinski i gradski organi i organizacije ne izvršavaju poslove predviđene Ustavom, zakonom i drugim propisima.

#### Član 3.

Republički povjerenici, zbog vanredne situacije, imaju sva prava i ovlašćenja u neposrednom izvršavanju Ustava, zakona i drugih propisa i opštih akata sve dok ih opštinski i gradski organi i organizacije ne budu izvršavale.

Republički povjerenik za grad Sarajevo, u skladu sa ovom uredbom, ima sva prava i ovlašćenja u izvršavanju poslova iz nadležnosti Grada i opština udruženih u grad Sarajevo.

#### Član 4.

Ova uredba stupa na snagu odmah, a objaviće se u »Službenom listu Republike Bosne i Hercegovine«.

PR. broj: 1165/92  
16. maja 1992. g.  
Sarajevo

Predsjednik Predsjedništva  
Republike BiH  
Alija Izetbegović, s. r.

63

Na osnovu Amandmana LI tačka 5, stav 3. na Ustav Republike Bosne i Hercegovine i tačke III Odluke o proglašenju neposredne ratne opasnosti (»Službeni list SRBiH«, broj 1/92), Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, na prijedlog Vlade Republike Bosne i Hercegovine, d o n o s i

## UREDBU

### SA ZAKONSKOM SNAGOM O ZAVRŠETKU NASTAVE U ŠKOLSKOJ 1991/92. GODINI U OSNOVNIM, SREDNJIM I VIŠIM ŠKOLAMA, FAKULTETIMA I UMJETNIČKIM AKADEMIJAMA U REPUBLICI BOSNI I HERCEGOVINI

#### Član 1.

S obzirom na trajanje agresije i terorizma protiv Republike Bosne i Hercegovine prekida se i završava nastava u školskoj 1991/92. godini u svim osnovnim i srednjim školama u Republici Bosni i Hercegovini sa 15. majem 1992. godine.

Učenicima osnovnih i srednjih škola u Republici Bosni i Hercegovini priznaje se završen razred odnosno obrazovanje koji su pohađali u školskoj 1991/92. godini i to u skladu sa uspjehom postignutim do momenta prekida nastave.

Svim učenicima koji imaju ocjenu nedovoljan (1) iz nastavnih predmeta utvrđuje se prolazna ocjena dovoljan (2) iz tih predmeta i u skladu sa tim odgovarajući opšti uspjeh.

Do 15. juna 1992. godine osnovne i srednje škole dužne su omogućiti učenicima podizanje svjedočanstava o završenom razredu odnosno obrazovanju.

Nastavno gradivo i programski sadržaj koji nisu realizovani u školskoj 1991/92. godini, realizovaće se u izostalom obimu u sklopu narednog višeg razreda za sve učenike od 1 do



VI razreda osnovne škole odnosno od I do III razreda srednje škole, kao jedinstveno gradivo odnosno programski sadržaji tog razreda. Za učenike završnih razreda osnovne i srednje škole u zavisnosti od uslova i mogućnosti mogu se organizovati konsultacije i nakon toga izvršiti podjela svjedočanstava i diploma.

#### Član 2.

Prekida se i završava nastava ljetnjeg semestra u školskoj 1991/92. godini na višim školama, fakultetima i umjetničkim akademijama u Republici Bosni i Hercegovini sa 15. majem 1992. godine.

Studentima visokoškolskih ustanova priznaju se sve obaveze koje proizilaze u izvršavanju nastave odgovarajućih studija iz prethodnog stava.

Ispiti na visokoškolskim ustanovama, s obzirom na trajanje agresije i terorizma protiv Republike Bosne i Hercegovine dok traju takve okolnosti mogu se obavljati u narednom periodu prema Uputstvu Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu, u ispitnim terminima, vremenu i mjestu održavanja ispita, koristeći više ispitnih rokova.

Nastavno gradivo i programski sadržaji koji nisu realizovani u školskoj 1991/92. godini u okviru nastave ljetnjeg semestra, realizovaće se u izostalom obimu u sklopu narednog višeg semestra odnosno godine studija za sve studente kao jedinstveno gradivo odnosno programski sadržaji tog studija.

#### Član 3.

Upis učenika u osnovne i srednje škole i studenata na visokoškolske ustanove u narednu školsku godinu, zatim organizacija prijemnog ispita u gimnazije odnosno kvalifikacionog ispita za upis na visokoškolske ustanove izvršiće se kada se steknu uslovi za njihovo organizovanje.

#### Član 4.

Usljed prijevremenog završetka ove školske godine, naredna školska 1992/93. godina započinje kada se steknu uslovi za normalno odvijanje nastave i rad svih osnovnih, srednjih i viših škola, fakulteta i umjetničkih akademija u Republici BiH.

#### Član 5.

Sve osnovne i srednje škole i visokoškolske ustanove dužne su da u okviru svojih mogućnosti obezbijede čuvanje i sigurnost propisane školske dokumentacije i evidencije.

#### Član 6.

Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu Republike Bosne i Hercegovine i izvršni organi svih skupština opštine u Republici dužni su da izvrše neposrednu kontrolu provođenja pojedinih odredaba iz ove odluke u svim osnovnim i srednjim školama i visokoškolskim ustanovama.

#### Član 7.

Vlada Republike Bosne i Hercegovine na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu utvrdiće da li su se stekli uslovi iz čl. 3. i 4. ove uredbе i obavijestiti nadležne organe i obrazovne institucije u Republici Bosni i Hercegovini.

#### Član 8.

Dok se ne steknu uslovi iz člana 7. ove uredbе neće se primjenjivati odredbe Zakona o osnovnoj školi, Zakona o srednjoj školi i Zakona o univerzitetu (»Službeni list SRBiH«, broj 39/90) koje nisu u skladu sa odredbama ove uredbе a odnose se na završetak nastave, zaključivanje ocjena, izdavanje svjedočanstava i diploma, ispitnih rokova, upis učenika i studenata i početak školske godine.

#### Član 9.

Ova uredba stupa na snagu odmah i objaviće se u »Službenom listu RBiH«.

PR. br. 1166/92  
15. maja 1992. godine  
Sarajevo

Predsjednik  
Predsjedništva RBiH  
Alija Izetbegović, s. r.

## 64

Na osnovu Amandmana LI tačka 5. stav 3. na Ustav Republike Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine na predlog Vlade Republike Bosne i Hercegovine, donijelo je

## UREDBU

### SA ZAKONSKOM SNAGOM O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O VLADI SOCIJALISTIČKE REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

#### Član 1.

U Zakonu o Vladi Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine (»Službeni list SRBiH«, broj 33/90) naziv zakona mijenja se i glasi: »Zakon o Vladi Republike Bosne i Hercegovine«.

#### Član 2.

U članu 1. i 2. riječi: »Socijalističke«, odnosno »Socijalističkoj« brišu se.

#### Član 3.

U članu 3. stavu 1. riječi: »SFRJ« brišu se.

#### Član 4.

U članu 21. stav 4. briše se.

#### Član 5.

U članu 1. u zagradi riječi: »SRBiH« i u čl. 2. do 37., čl. 39. do 50. i u čl. 52. do 56. riječi: »SRBiH« zamjenjuju se riječima: »RBiH«.

#### Član 6.

Ova uredba stupa na snagu danom donošenja i objaviće se u »Službenom listu RBiH«.

PR. broj 1167/92  
20. maja 1992. godine  
Sarajevo

Predsjednik  
Predsjedništva Republike  
Bosne i Hercegovine,  
Alija Izetbegović, s. r.

## 65

Na osnovu Amandmana LI tačka 5. stav 3. na Ustav Republike Bosne i Hercegovine i člana 15. stav 2. Zakona o Radio-televiziji Sarajevo (»Službeni list SRBiH«, br. 21/90, 10/91 i 24/91) Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine na sjednici održanoj 10. maja 1992. godine, donosi

## ODLUKU

### O IMENOVANJU POSLOVODNOG ORGANA RADIO TELEVIZIJE BOSNE I HERCEGOVINE

#### I

Imenuje se poslovodni organ Radio televizije Bosne i Hercegovine u sastavu:

Mehmed Agović, predsjednik,  
Ivica Puljić, zamjenik predsjednika,  
Kosta Jovanović, član,  
Gabrijel Vukadin, član,  
Miro Moćinić, član,  
Elmir Bračković, član,  
Borislav Kantić, član,  
Izudin Isović, član,  
Vladimir Bilić, član.

#### II

Poslovodni odbor iz tačke 1. ove odluke poduzet će sve potrebne mjere za konsolidiranje stanja u Radio televiziji Bosne i Hercegovine, uključujući sigurnost, finansiranje, organizaciju, uređivanje i druge odgovarajuće poslove.



## III

Ovu odluku objaviti u »Službenom listu RBiH«.

FR. 02-011-349/92  
10. maja 1992. godine  
Sarajevo

Predsjednik  
Predsjedništva RBiH  
Alija Izetbegović, s. r.

## IV

Ova odluka stupa na snagu odmah, a objaviće se u »Službenom listu RBiH«.

V. broj: 173/92  
7. maja 1992. godine  
Sarajevo

Predsjednik Vlade RBiH  
Jure Pelivan, s. r.

## 66

Na osnovu člana 2. stav 1. tačka 3. Zakona o mjerama koje se mogu preduzeti radi sprečavanja poremećaja u ostvarivanju utvrđene razvojne i ekonomske politike (»Službeni list SRBiH«, broj 8/91) i člana 45. stav 2. Zakona o Vladi Republike Bosne i Hercegovine (»Službeni list SRBiH«, broj 33/90), Vlada Republike Bosne i Hercegovine, donosi

## ODLUKU

## O IZNOŠENJU I UNOŠENJU GOTOVOG NOVCA

## I

Dozvoljava se fizičkim licima iznošenje, odnosno unošenje gotovog novca u iznosu najviše do 50.000,00 dinara prilikom izlaska iz Republike Bosne i Hercegovine, odnosno ulaska u Republiku Bosnu i Hercegovinu.

## II

Ova odluka stupa na snagu odmah, a objaviće se u »Službenom listu RBiH«.

V. broj: 173/92  
7. maja 1992. godine  
Sarajevo

Predsjednik Vlade RBiH  
Jure Pelivan, s. r.

## 67

Na osnovu tačke I Odluke o proglašenju neposredne ratne opasnosti (»Službeni list RBiH«, broj 1/92), Vlada Republike Bosne i Hercegovine donosi

## ODLUKU

O NAKNADAMA PRIPADNIKA TERITORIJALNE  
ODBRANE REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE I  
REZERVNE MILICIJE MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH  
POSLOVA

## I

Svim pripadnicima Teritorijalne odbrane Republike i rezervnog sastava milicije Ministarstva unutrašnjih poslova, koji su mobilizirani u cilju odbrane Republike Bosne i Hercegovine isplaćuje se lični dohodak za mjesec travanj 1992. godine u iznosu prosječnog ličnog dohotka u Republici ostvarenog u ožujku iste godine, bez obzira da li su bili u radnom odnosu ili ne.

## II

Ministarstvo za financije će za potrebe iz tačke I ove odluke iz republičkog budžeta doznačiti sredstva Ministarstvu za narodnu odbranu - Štabu Teritorijalne odbrane.

## III

Ministarstvo za narodnu odbranu će preko Štaba Teritorijalne odbrane Republike i okružnih štabova Teritorijalne odbrane osigurati provođenje ove odluke.

## 68

Na osnovu člana 1. Zakona o mjerama koje se mogu preduzeti radi sprečavanja poremećaja u ostvarivanju razvojne i ekonomske politike (»Službeni list SRBiH«, broj 8/91) i člana 45. stav 1. Zakona o Vladi Republike Bosne i Hercegovine (»Službeni list SRBiH«, broj 33/90), Vlada Republike Bosne i Hercegovine, donosi

## ODLUKU

O REGULISANJU PLAĆANJA IZMEĐU REPUBLIKE  
BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE SRBIJE

## I

Plaćanja između Republike Bosne i Hercegovine i Republike Srbije obavljaju se od 10. maja 1992. godine u domicilnoj valuti republika i u konvertibilnim valutama, u skladu sa propisima koji se primjenjuju u svakoj republici i u skladu sa bankarskom praksom.

## II

Plaćanja iz tačke I ove odluke pravna lica iz Republike Bosne i Hercegovine vrše putem računa kod poslovnih banaka.

## III

Potraživanja na nerezidentnim računima u Republici Srbiji pravna lica iz Republike Bosne i Hercegovine mogu koristiti za plaćanje roba i usluga, druga plaćanja i za prenos sredstava sa nerezidentnih računa na druga lica, sve u skladu sa propisima koji važe u dotičnoj Republici.

## IV

Zatečena dinarska potraživanja na dan 10. maja 1992. godine po osnovu robno-uslužnih odnosa pravnih i fizičkih lica republika izvršiće se preko nerezidentnih računa iz tačke II ove odluke, a mogu se izvršiti kompenzacijom, cesijom ili drugim oblicima prebijanja.

Naplata dinarskih potraživanja iz prethodnog stava, polog gotovine i plaćanje troškova do 10. maja 1992. godine može se urediti posebnim dogovorom Ministarstva za finansije Republike Bosne i Hercegovine i Ministarstva za finansije Republike Srbije.

## V

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja a primjenjuje se od 10. maja 1992. godine.

## VI

Ovu odluku objaviti u »Službenom listu RBiH«.

V. broj: 174  
8. maja 1992. godine  
Sarajevo

Predsjednik Vlade RBiH  
Jure Pelivan, s. r.



## 69

Na osnovu člana 1. Zakona o mjerama koje se mogu pred-uzeti radi sprečavanja poremećaja u ostvarivanju razvojne i ekonomske politike (»Službeni list SRBiH«, broj 8/91) i člana 45. stav 1. Zakona o Vladi Republike Bosne i Hercegovine (»Službeni list SRBiH«, broj 33/90), Vlada Republike Bosne i Hercegovine, d o n o s i

## ODLUKU

## O REGULISANJU PLAĆANJA IZMEĐU REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE CRNE GORE

Plaćanja između Republike Bosne i Hercegovine i Republike Crne Gore obavljaju se od 10. maja 1992. godine u domicilnoj valuti republika i u konvertibilnim valutama, u skladu sa propisima koji se primjenjuju u svakoj republici i u skladu sa bankarskom praksom.

## II

Plaćanja iz tačke I ove odluke pravna lica iz Republike Bosne i Hercegovine vrše putem računa kod poslovnih banaka.

## III

Potraživanja na nerezidentnim računima u Republici Crnoj Gori pravna lica iz Republike Bosne i Hercegovine mogu koristiti za plaćanja roba i usluga, druga plaćanja i za prenos sredstava sa nerezidentnih računa na druga lica, sve u skladu sa propisima koji važe u dotičnoj Republici.

## IV

Zatečena dinarska potraživanja na dan 10. maja 1992. godine po osnovu robno-uslužnih odnosa pravnih i fizičkih lica republika izvršice se preko nerezidentnih računa iz tačke II ove odluke, a mogu se izvršiti kompenzacijom, cesijom ili drugim oblikom prebijanja.

Napлата dinarskih potraživanja iz prethodnog stava, polog gotovine i plaćanje troškova do 10. maja 1992. godine može se urediti posebnim dogovorom Ministarstva za finansije Republike Bosne i Hercegovine i Ministarstva za finansije Republike Crne Gore.

## V

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja a primjenjuje se od 10. maja 1992. godine.

## VI

Ovu odluku objaviti u »Službenom listu RBiH«.

V. broj: 174  
8. maja 1992. godine  
Sarajevo

Predsjednik Vlade RBiH  
Jure Pelivan, s. r.

## 70

Na osnovu člana 1. Zakona o mjerama koje se mogu pred-uzeti radi sprečavanja poremećaja u ostvarivanju razvojne i ekonomske politike (»Službeni list SRBiH«, broj 8/91) i člana 45. stav 1. Zakona o Vladi Republike Bosne i Hercegovine (»Službeni list SRBiH«, broj 33/90), Vlada Republike Bosne i Hercegovine, na prijedlog Narodne banke Bosne i Hercegovine, d o n o s i

## ODLUKU

## O KORIŠĆENJU SREDSTAVA OBAVEZNE REZERVE

## I

Poslovne banke sa teritorije Republike Bosne i Hercegovine će počev od 15. maja 1992. godine izdvajati obaveznu rezervu po stopi od 15%.

## II

Razlika sredstava obračunatih obavezne rezerve iz tačke I ove odluke po stopi od 15% i ranije važećoj stopi od 27%, poslovne banke će koristiti za kreditiranje tekuće reprodukcije privrede, obnovu porušenih privrednih i komunalnih objekata i potreba državnih organa.

## III

Uslove za korišćenje kredita iz sredstava u smislu tačke II ove odluke utvrdiće nadležni organ banaka, s tim da kamatna stopa na te kredite ne može biti veća od važeće eskontne stope Narodne banke Bosne i Hercegovine do 4%, a rok kredita ne duži od šest mjeseci.

## IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objaviće se u »Službenom listu RBiH«.

V. broj: 179/92  
15. maja 1992. godine  
Sarajevo

Predsjednik Vlade RBiH  
Jure Pelivan, s. r.

## 71

Na osnovu člana 15. Zakona o robnim rezervama (»Službeni list SRBiH«, broj 22/91) Vlada Republike Bosne i Hercegovine, d o n o s i

## ODLUKU

## O OVLASĆENJU IZVRŠNOG ORGANA DRUŠTVENO-POLITIČKIH ZAJEDNICA O KORIŠĆENJU ROBNIH REZERV

## I

Izvršni odbori opština, odnosno Izvršni odbor grada Sarajeva mogu u izuzetno teškim situacijama, kao što je glad, nedostatak nafte i naftnih derivata, lijekova i sl. upotrijebiti robne rezerve za potrebe opštine, uz saglasnost Ministarstva za privredu – Republička direkcija za robne rezerve.

Ako na području dotične opštine odnosno grada Sarajeva nisu smještene robne rezerve iste se mogu podići sa područja opštine na kojoj su smještene.

## II

Međusobne obaveze i potraživanja između određene opštine odnosno grada Sarajeva i Ministarstva za privredu – Republičke direkcije za robne rezerve u cilju naplate ili povrata robe naknadno će se rješavati.

## III

Svaki pojedinačni slučaj upotrebe robnih rezervi iz tačke I ove odluke prijavljuje se Vladi Republike Bosne i Hercegovine.

## IV

Ova odluka stupa na snagu odmah, a objaviće se u »Službenom listu RBiH«.

V. broj: 174  
8. maja 1992. godine  
Sarajevo

Predsjednik Vlade RBiH  
Jure Pelivan, s. r.



## 72

Republika Bosna i Hercegovina  
MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, NAUKU,  
KULTURU I FIZIČKU KULTURU  
SARAJEVO

Na osnovu člana 2. stav 3. Uredbe sa zakonskom snagom o završetku nastave u školskoj 1991/92. godini u osnovnim, srednjim i višim školama, fakultetima i umjetničkim akademijama u Republici Bosni i Hercegovini (»Službeni list RBiH« broj 4/92), ministar za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu donosi

### UPUTSTVO

#### O ISPITNIM TERMINIMA, VREMENU I MJESTU ODRŽAVANJA ISPITA U VISOKOŠKOLSKIM USTANOVAMA U REPUBLICI BOSNI I HERCEGOVINI

1. Visokoškolske ustanove u Republici Bosni i Hercegovini obavezno najkasnije do 1. juna 1992. godine nastavničke koji će obavljati ispite iz svih nastavnih predmeta predviđenih nastavnim planom i nastavnim programima visokoškolske ustanove, kao i odrediti vrijeme i mjesto održavanja ispita.

U slučaju da su nastavnici odgovarajućih predmeta iz bilo kojih razloga sprječeni da obave ispite, dekan ili prodekan odnosno rektor Univerziteta određuje i ovlastiti drugog nastavnika te ili druge visokoškolske ustanove da obavi ispite.

Visokoškolska ustanova obavezno, u dogovoru sa odgovarajućim nastavnicima, vrijeme i mjesto održavanja ispita, s tim da se ispit mogu održavati u visokoškolskoj ustanovi, u stanu nastavnika ili u drugom pogodnom mjestu.

2. Visokoškolska ustanova obavezno najmanje dva ispita termina mjesečno iz svakog nastavnog predmeta, do početka naredne školske godine.

O vremenu i mjestu održavanja ispita iz svakog nastavnog predmeta visokoškolske ustanove obavještavaće studente na najpogodniji način.

3. Obim ispita iz nastavnih predmeta iz kojih je nastavnim programom predviđena obavezna izrada praktičnih zadataka, obavljanje laboratorijskih i drugih vježbi, izrada praktičnih zadataka i slično, utvrđuje odgovarajući nastavnik visokoškolske ustanove, u dogovoru sa studentima, zavisno od nastavnog gradiva i programskih sadržaja koji su realizovani u školskoj 1991/92. godini.

4. O izvršenju ovog uputstva a posebno o određivanju nastavnika koji će obaviti ispite staraće se dekani ili prodekan visokoškolskih ustanova odnosno rektori ili prorektori univerziteta u Republici Bosni i Hercegovini, o čemu će obavijestiti Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu.

5. Ovo uputstvo stupa na snagu odmah i objavljuje se u »Službenom listu RBiH«.

P. R. 03-021-1/92  
18. maja 1992. godine  
Sarajevo

Potpredsjednik  
Vlade RBiH  
Prof. dr. **Rusmir**  
**Mahmutćehajić, s.r.**

### SADRŽAJ:

|                                                                                                                                                                                                     |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Uredba sa zakonskom snagom o utvrđivanju privremenog grba i zastave Republike Bosne i Hercegovine . . . . .                                                                                      | 141 |
| 51. Uredba o privremenom finansiranju i pravu raspolaganja sredstvima Teritorijalne odbrane Republike Bosne i Hercegovine . . . . .                                                                 | 141 |
| 52. Uredba sa zakonskom snagom o zaštiti pripadnika Teritorijalne odbrane i drugih branilaca Republike Bosne i Hercegovine . . . . .                                                                | 141 |
| 53. Uredba sa zakonskom snagom o odbrani . . . . .                                                                                                                                                  | 142 |
| 54. Uredba sa zakonskom snagom o oružanim snagama Republike Bosne i Hercegovine . . . . .                                                                                                           | 153 |
| 55. Uredba sa zakonskom snagom o zdravstvenoj zaštiti pripadnika Teritorijalne odbrane Republike Bosne i Hercegovine . . . . .                                                                      | 155 |
| 56. Uredba sa zakonskom snagom o pravu na izuzetnu penziju za pripadnike sastava Teritorijalne odbrane Republike Bosne i Hercegovine . . . . .                                                      | 156 |
| 57. Uredba sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama zakona o državnoj upravi . . . . .                                                                                                            | 156 |
| 58. Uredba sa zakonskom snagom o javnim preduzećima . . . . .                                                                                                                                       | 161 |
| 59. Uredba sa zakonskom snagom o tržišnoj inspekciji . . . . .                                                                                                                                      | 163 |
| 60. Uredba sa zakonskom snagom o putnim ispravama državljana Republike Bosne i Hercegovine . . . . .                                                                                                | 165 |
| 61. Uredba sa zakonskom snagom o izmjenama i dopunama Zakona o Radio-televiziji Sarajevo . . . . .                                                                                                  | 168 |
| 62. Uredba sa zakonskom snagom o imenovanju republičkih povjerenika . . . . .                                                                                                                       | 168 |
| 63. Uredbu sa zakonskom snagom o završetku nastave u školskoj 1991/92. godini u osnovnim, srednjim i višim školama, fakultetima i umjetničkim akademijama u Republici Bosni i Hercegovini . . . . . | 168 |
| 64. Uredba sa zakonskom snagom o izmjeni i dopuni zakona o vladi Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine . . . . .                                                                             | 169 |
| 65. Odluka o imenovanju poslovnog organa Radio-televizije Bosne i Hercegovine . . . . .                                                                                                             | 169 |
| 66. Odluka o iznošenju i unošenju gotovog novca . . . . .                                                                                                                                           | 170 |
| 67. Odluka o naknadama pripadnika Teritorijalne odbrane Republike Bosne i Hercegovine i rezervne milicije Ministarstva unutrašnjih poslova . . . . .                                                | 170 |
| 68. Odluka o regulisanju plaćanja između Republike Bosne i Hercegovine i Republike Srbije . . . . .                                                                                                 | 170 |
| 69. Odluka o regulisanju plaćanja između Republike Bosne i Hercegovine i Republike Crne Gore . . . . .                                                                                              | 171 |
| 70. Odluka o korišćenju sredstava obavezne rezerve . . . . .                                                                                                                                        | 171 |
| 71. Odluka o ovlaštenju izvršnih organa društveno-političkih zajednica o korišćenju robnih rezervi . . . . .                                                                                        | 171 |
| 72. Uputstvo o ispitnim terminima, vremenu i mjestu održavanja ispita u visokoškolskim ustanovama u Republici Bosni i Hercegovini . . . . .                                                         | 172 |